

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petlitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petlitvrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Ofenzive se začenjajo.

Položaj.

Vse pričakuje skozi celo zimo naznanjenih ofenziv na vseh bojiščih. Prva ofenziva se je začela na francoskem bojišču pri Verdunu. Toda niso je začeli Francozi, ampak naši severni zavezniki. Boj še ni končan. Nemci napenjajo vse sile, da proderejo, Francozi, da odbijejo napad. Druga ofenziva se je izvršila na italijanskem bojišču. Res, tukaj pa so začeli naši sovražniki z ofenzivo. Zadnji teden so jo začeli, a že tudi zadnji teden končali, dobili so jih koj prve dni pošteno po prstih. Vsiljuje se nam prepričanje, da italijanska armada, zrahljana od 4 ponesrečenih ofenziv, ni več zmožna za ofenzivo, ampak samo še za defenzivo. Saj je tudi čudno, da mi, ki imamo proti Lahom vojakov komaj dovolj za obrambo na soški fronti sedaj vsak dan poročamo o majhnih uspehih, ki so sicer majhni, a le vendar iz ofenzivnih sunkov izvirajoči uspehi. V italijanski zbornici, kjer je zaradi neuspehov vse sitno in razdraženo nad vlado, ki je italijansko ljudstvo tirala ne dovolj pripravljeno proti svojim poprejšnjim zaveznikom v vojsko, je vendar 394 poslancev izrazilo vladi zaupanje, 61 nezaupanje. Nihče se namreč noče darovati, da bi zavoženi voz izvelk iz blata. Tretjo ofenzivo so začeli te dni Rusi in sicer proti nam in proti Nemcem. O tej ofenzivi so se skrivnostno šepetale najbolj bajne reči, n. pr. da stojijo milijoni pripravljeni za ofenzivo, da je število njilr topov ogromno, da je municije v izobilju na razpolago, da so se nastavili novi poveljniki itd. Navadno pa je tako, da kdor veliko govori, malo stori. Sicer pa je naše armadno vodstvo dobro pripravljeno za vse ruske poizkuse.

Da Rumunija zopet rožlja s pripravami, je brezdvomno. Mogoče, da hoče Rusija skozi Rumunijo proti Bolgarom in proti Carigradu. Saj je gotovo tudi v Mali Aziji ruski načrt, da prodirajo ob Črnem

morju proti Carigradu. V slučaju, da hoče Rusija res skozi Rumunijo, mora Rumunija pokazati svojo barvo, kajti mi, Nemci in Bolgari vendar ne bomo mirno gledali, da Rumunija gre našim sovražnikom na roko. V tem slučaju bi se vnela na rumunskih tleh strašna vojska, ki bi ne pustila v Rumuniji kamna na kamnu. Razumljivo bi torej bilo, ako se Rumunija pripravlja, toda zagonetno še ostane, za katero stran se pripravljajo.

Pred Solunom so zračni boji in majhni spopadi na suhem zadnje dni na dnevnem redu. Nemci vznemirjajo Francoze, da bi jih vezali na Solun, oziroma, da bi planili na nje, ako bi jim hoteli uiti. Na Francoskem se namreč vsak dan bolj nestrpno zahteva, da pridejo solunske čete domov, branit od Nemcev ogroženo domovino.

Kaj se bo letos posebno izplačalo?

Oblasti z raznimi odloki poročajo, da bi se letos sadilo mnogo krompirja in sejalo mnogo oljnatih rastlin. Ta nasvet je popolnoma na mestu.

Krompirja se je v vojskinem času izredno mnogo porabilo, tako da se sedaj že pojavlja pomanjkanje krompirjevih zalog. Mnogi posestniki se celo pritožujejo, da jim bo primanjkovalo semenskega krompirja. Da se bo moglo letos dovolj ali pa še več krompirja posaditi kot navadno, je potrebno, da se oskrbi dovolj semenskega krompirja. Ker je čas kratko odmerjen, je potrebno, da se vsak, komur manjka semenskega krompirja, po občini obrne na okrajno glavarstvo, da isto poskrbi zanj. Krompir ima izredno lepo ceno, katera mu bo ostala gotovo še tudi v bodoče. Zatorej se naj vsak potruži, da nasadi letos kolikor mogoče mnogo krompirja.

Enako je z oljnatimi rastlinami. — Ker je uvoz olja iz tujine zaprt, je nastalo v naših krajih veliko pomanjkanje jedilnega in drugega olja. Cena pa je istemu izredno poskočila. Bučno olje, ki je stalo pred vojsko 1 liter po 2 K, stane sedaj 7 K. Sejmo torej letos kolikor mogoče mnogo oljnatih rastlin, kakor: lanu, maka, solnčnic, buč itd. Mak n. pr. stane že sedaj 1 kg 1 K 50 v in utegne biti še dražji. Lan pa se ne izplača sejati samo radi olja, ampak tudi radi prediva, ki je v ceni poskočilo za 150—200%. Poročila s Češkega pravijo, da tamošnji kmetje stara, malorodovitna hmeljišča opuščajo in sejejo mak, lan, konoplje in enake rastline. Kdor rabi kako vrsto omenjenih semen, naj se obrne na c. kr. žetvenega komisarja R. Petrovana na mariborskem okrajnem glavarstvu, kateri bo dal nasvet, kje dobiti potrebno semenje.

Še enkrat: spomladansko delo na polju.

Od uglednega posestnika Šaleške doline smo dobili sledeči dopis:

V zadnjem „Slovenskem Gospodarju“ je bil članek „Skrb za spomladansko setev.“ Prosim Vas, da tudi ta-le članek priobčite v prihodnjem „Slovenskem Gospodarju“:

Živež in dobro orožje je glavni pogoj, da zmaga naša hrabra avstrijska armada. Naj bi bilo orožje še tako izvrstno, brez živeža, posebno sedaj, ko so nam sovražniki vsak dovoz zaprli, bi bil ves trud zaman, če ne bo potrebnih delavcev, ki bi mogli zado-
sti živeža pridelati. Za to bi pa bilo res nujno potrebno, da bi se člani občinskih žetvenih komisij oprostil od vojaške službe. Sedaj je veliko hiš, ki nimajo gospodarja, oziroma nobenega moškega pri hiši in ne v sosesčini, da bi sejal. Žetvene komisije pa bi le dajale družinam potrebne nasvete, kako se kaj seje, oziroma bi same pomagale. Najboljši člani teh komi-

LISTER.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

III.

Praznik oznanjenja Marije device.

Z dovoljenjem kn. šk. La. antoškega cr. nadst. z dne 21. marca 1916.

Evangelij sv. Lukeža 1, 26—38.

Tisti čas je bil angelj Gabrijel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k Devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in Devici je bilo ime Marija. In angelj je prišel k njej in je rekel: Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami! Ko je pa to slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem in je mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje. In angelj ji je rekel: Ne boj se, Marija, ker si našla milost pri Bogu! Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus! Ta bo velik in Sin Najvišjega imenovan; in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj; in njegovemu kraljestvu ne bo konca. Marija pa je rekla angelju: Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža? In angelj je odgovoril in ji rekel: Sv. Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji. In glej, Elizabeta, tvoja sorodnica, je tudi spočela sina v svoji starosti, in ta mesec je že šesti njej, ki je imenovana nerodovitna; ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč. Marija pa je rekla: Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!

Češčena, milosti polna! V duhu vas vidim in blišim, dragi naši vojaki, izgovarjati ta prelepi molitveni pozdrav, s katerim so Marijo prvokrat po-

zdravila angelska usta, ko je angel Gospodov Mariji oznanil, da bo spočela od Svetega Duha in rodila Sinu božjega.

Vidim vas, ki vam še dosega uho glas zvona, neke v daljini zvončega Češčenomarijo, kako se vaši prsti, ki so navajeni, da se oklepajo hladnega, smrtonosnega orožja, zlagajo in sklepajo k molitvi in kako razoglavi pozdravljate po angelovem zgledu Kraljico nebes in zemlje. Vaša molitev se kakor na angelskih perutih dviga proti nebesom, vaš spomin pa s perutmi ljubezni plove proti domu, proti domači cerkvi, kjer se sedaj tudi oglašajo zvon, vaš domači, vam tako dragoceni zvon, kateri vaše ljube, ki ste jih pustili doma, vabi k molitvi. Če pa tudi ne prihaja do vaših ušes noben zvonov zvok, vendar ne puščate v nemar, da ne bi ob jutranjem svitu in ob solnčnem zatonu svojega pobožnega pozdrava poslali njej, ki je jutranja zarja našega zveličanja.

Vas vidim, ki ste v strelskih jarkih pripravljene za bran in boj, kako si s Češčenomarijo in z rožnim vencem lajšate trpljenje in utrjujete pogum. Ko grmijo topovi, da se stresa ozračje; ko v vaši bližini udarjajo granate, da se kar sipajo razstrelki; ko brnijo okoli vas krogle ali pa je sovražnik z naskokom navalil na vas, vzdihajo vaše ustnice: „Jezus, Marija“, in iz vašega srca kipi pobožna in zaupna prošnja: „Marija, varuj nas!“ Vidim tebe, dragi naš vojak, ki ležiš v ljutem boju ranil sovražnik. Kri ti eurlja iz rane. Toda na svoja usta hvaležno pritiskaš Marijino svetinjico ali pa molek: Marija te je varovala, da tvoja rana ni hujša. Pa tudi tebe vidim, ki ležiš na bolniški postelji, vollega obraza, pobledeh in porumenelih lic, kakor da bi v njih ne bi-

lo več krvi. Teško sopejo tvoje prsi, hlastajoč po življenju, ki pa ti že visi na tanki niti. Tvoje oči iščejo podobo Marije, kateri se priporočaš, da prosi za te ob smrtni uri.

Tako molite k Zveličarju in njegovi sv. Materi vi, dragi naši vojaki. Molijo pa tudi, sprejmite to našo zagotovilo, vaši domači. Kolikokrat smo jih že videli moliti, vaše matere, vaše žene, vaše hčere, vaše sestre! Pred tabernakljem, pred Marijino podobo klečijo in molijo ter vas priporočajo zavetju najsvetejšega Srea in varstvu Matere milosti. Solze jim polnijo oči, njih srce pa je polno zaupanja.

Tako tvori Marijino češčenje vez z med vojaki na bojišču ali v tujini in med njihovimi domačimi, vez, ki je ne more raztrgati nobeno razdalje. Ta vez je zato tako trdna, ker je Marijino češčenje za vsakterega kristjana dolžnost, ki jo je svetu oznanil sam angel Gabrijel, ko je najspostljujeje pozdravil Marijo ter ji oznanil, da postane božja Mati.

Božja mati, kakšno dostojanstvo! Sv. evangelij jo osemkrat imenuje Mater Jezusovo. Ta edina beseda pove več, kakor bi mogel povedati najobširnejši življenjepis. Zakaj ta beseda obsega vse in tudi presega vse, s čimer bi mogli slaviti in hvaliti Marijo. V tem oziru prav lepo pravi goreči pridigar in nadškof sv. Tomaž iz Villanove (+ 1555): „K najpopolnejšemu in najobsežnejšemu življenjepis Marijinemu zado-
stuje, da je o njej splošno in na kratko povzeto zapisano: Od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Kaj zahtevaš še več? Česa še pogrešaš na Devici? Zadoštuje, da veš: Mati božja je. Zakaj, prosim te, katera lepota, katera čednost, katera milost, katero veličastvo manjka Materi božji?“

si so oni gospodarji, kateri imajo sami kakega delavca na razpolago, da pomaga, kjer je pomoč najbolj potrebna. In sicer so najbolj pripravi bolj stari možje, ki niso več pri skupni vojski, n. pr. oni iz letnikov 1865 do 1870. Taki so bolj izkušeni v vsakem gospodarskem delu in bi jih tudi vojaška oblast ložje pogrešala.

Brez pomoči, nasvetov in odredb žetvenih komisij bo ostalo letos veliko polja neobdelanega, ker mnoge žene sploh ne vedo, kaj bi sejale na eno, kaj na drugo njivo, ker prej so le možje vsa ta dela opravljali. Če pa ostane polje neobdelano, se bo pa veliko manj živeža pridelalo, kakor po navadi.

Razglašeno je tudi bilo, da morajo občinske žetvene komisije skrbeti, da se polje pravočasno obdela. Pa če člani žetvene komisije niso doma, ne morejo skrbeti za obdelovanje njiv in posestev. Mnogo žen bi bilo oblastim zelo hvaležnih, ko bi se ukrenilo, da bi se člani žetvenih komisij vsaj za nekaj časa oprostili vojaške službe. Potem bi se ne bilo bati drugega le to pomanjkanja živeža za civilne ljudi in za vojaštvo.

F. V.

Delovni dopusti za moštvo na fronti.

Višje armadno poveljstvo je odredilo, da tudi moštvo na fronti lahko dobi spomladanski delovni dopust za dobo najdalje 20 dni (vračunjena je tudi vožnja domov in nazaj na fronto). Pogoji so sledeči: 1. Od čet, ki stojijo v prednji (boreči se) bojni črti, se nikomur ne dovoli dopusta. Od trdnjavskih posadk, stabilnih zavodov, etapnih čet, drugih nadomestnih oddelkov in vojaških oddelkov, ki se v vojnem ozemlju vežbajo za odhod na bojišče, se sme dati dopust 10 odstotkom moštva, t. j. od 100 mož teh oddelkov sme iti k večjemu 10 mož na dopust. 2. Dopuste dobijo edino samostojni posestniki in njih nastavljenici (poslovodje); izjemoma tudi njih sinovi in delavci. 3. Slabo izvežbani vojaki od oddelkov, ki so pripravljani na odhod na bojno črto, potem nezanesljivi ljudje vseh oddelkov pa sploh ne dobijo dopusta. 4. Za dopust se mora izbrati čas, ko je v domačem kraju dočignega vojaka na vrsti najnujnejše poljsko delo. — Vojaki naj sami pri svojih stotnijskih ali oddelčnih poveljstvih prosijo za dopust. Javiti se morajo k raportu in gospodu poveljniku razložiti, da so doma za spomladansko delo neobhodno potrebni.

Koliko se potrebuje modre galice.

Mnogokrat se sliši vprašanje, koliko se porabi galice na en oral vinograda. To vprašanje je gotovo zelo važno zlasti sedaj, ko je galica prav draga. — Množina porabljene galice je seveda pred vsem odvisna od vinograda, oziroma od trt samih. Če so trte

Marijino čiščenje je pa tudi za nas potrebno. Ko je namreč angel Mariji oznanil, da je določena za Mater božjo, je s tem celemu človeštvu oznanil, da je tudi naša Mati. To je postala takrat, ko je privolila v to, da postane mati Zveličarjeva, rekoč: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Ko je postala Mati Zveličarja, je obenem tudi postala Mati zveličanih, tistih, ki jih je sam Kristus imenoval svoje brate, med katerimi je on prvorojenec.

Naša Mati! Kako mila, kako dobra, kako mogočna! Sam angel jo pozdravi kot polno milosti. Ne samo za se, tudi za nas je milosti polna. Za to je sodba sv. Bernardina († 1444): „Nobena milost ne pride z nebes, ki ne bi šla skozi Marijine roke“, postala splošno prepričanje katoliške cerkve. To je tudi izrazil papež Leon XIII. v svoji okrožnici o rožnem vencu dne 22. sept. 1891: „Zagotoviti se more, da se nam iz onega zaklada vse milosti, ki ga je pri nesel Gospod, nič ne podeli, ker Bog tako hoče, kakor po Mariji; kakor namreč k najvišjemu Očetu nihče ne more priti nego po Sinu, tako tudi nikdo ne more priti h Kristusu, kakor po njegovi Materi.“

Oče v nebesih je cilj našega življenja. Če ne pridemo k njemu, je celo naše življenje ne samo zaman in odveč, temveč tudi popolnoma zgrešeno in ponesrečeno. Pot k temu cilju pa pelje skozi solzno dolino. Prej se je mnogoteri posvetnik prezirljivo posmehoval temu nazivu, češ, to je eno izmed številnih cerkvenih pretiravanj. Zemlja ni in ne sme biti solzna dolina, temveč je in mora biti veseljišče, kjer se uživajo dobrote in naslade tega sveta. Tako so kaj radi rekali tisti, ki v posmrtno življenje sploh ne verujejo ali pa se ne brigajo zanj. Sedanjost s svojim dolgotrajnim, vsestranskim in vseobsežnim trpljenjem pa jih more uveriti in jih je tudi uverila, da ta sodba o zemlji in njeni vrednosti ni nobeno črnooglečno pretiravanje, temveč gola in bridka istinitost.

In h komu naj vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini? Ali ne k njej, ki je tolažnica žalostnih? Pri kom naj iščemo pomoči v raznih dušnih in telesnih bolečinah, če ne pri njej, ki je zdravje bolnikov? Kam se naj zatečemo, če nas teži bridka zavest in luda teža grehov, če ne k njej, ki je pribežališče grešnikov? Kam se naj obrnemo v vseh ne-

pravilno, t. j. nizko vzgojene, se bo porabilo manj galice, kakor pri zelo visokih starih trtah. Bolj močne in košate trte zahtevajo več galice, ker imajo več zelenja, kot slabotne in šibke trte. Tudi razdalje, v katerem so trte sajene, je gotovo merodajno, kajti za bolj gosto zasajen vinograd je treba več škropilne tekočine, torej tudi več galice. Dalje je odvisna poraba škropilne tekočine in galice od načina škropljenja in vrste škropilnic ter razpršilnikov. Kdor škropi s „škarjami“, ta porabi galice gotovo najmanj polovico do še enkrat več, kakor oni, ki škropi z dobro, fino, s silnim pritiskom pršečo škropilnico. Razpršilniki, ki na debelo škropijo, porabijo več galice kot oni, ki škropijo na fino.

Kdor škropi trte od blizu in jih z galice obliva, da kar od njih teče, ta porabi seveda veliko več galice kot oni, ki škropi pravilno, tako da drži razpršilnik vsaj 60 cm do 80 cm od trte, zato pa malo bolj pumpo pritisne, da škropilnica bolj fino in dalje prši. Pravilno škropiti zna pri nas še danes žalobog le malo ljudi. Veliko se da prihraniti na galici, če škropimo na ta način, da poškopimo vse vrste trt v vinogradu ali vsaj v enem delu istega, najprej samo od ene strani in potem, ko trte po tej strani osahnejo, še le po drugi strani.

Kadar se je galična zmes po trtahr posušila, vidimo namreč natančno, česar še nismo poškopili in ne bomo škropili po nepotrebnem dvakrat. Za račun pa vzemimo srednji slučaj, namreč vinograd, ki je v dobri moči, pravilno zasajen (1.2 : 1) in pravilno škropljen z dobro škropilnico.

Za prvo škropljenje, ki se pravilno vrši koncem majnika ali začetkom junija, ko so trte pognale za dobro ped dolge mladike in se škropi z enodstotno galično-apneno zmesjo, lahko računimo, da porabimo na 1 ha (10.000 kv. m) 4 hl vode in 4 kg galice, apna pa 6 do 8 kg. Za škropljenje enega oralu ali joha (5754 kv. m) potrebujemo torej 230 litrov vode, 230 dkg (2.3 kg) galice in kakih 3% do 4% kilograma apna.

Za drugo škropljenje, ki se pravilno vrši tik pred ali pa tudi med cvetenjem in pri katerem vzamemo enoinpolodstotno škropilno zmes (1% kg galice na 100 litrov vode), se porabi na 1 ha: 8 hl vode, 12 kg galice in 18 do 24 kg apna, torej za en oral: 460 l vode, 7 kg galice in 10 do 14 kg apna.

Za tretje škropljenje, ki se pravilno vrši 3 tedne za drugim, tudi z enoinpolodstotno zmesjo, se porabi na 1 ha: 12 hl vode, 18 kg galice in 24 do 36 kg apna, na 1 oralu torej: 7 hl vode, 10% kg galice in 15 do 20 kg apna.

Za trikratno škropljenje vinograda porabimo na leto in ha: vode 24 hl, galice 34 kg, apna 51 do 68 kg; na leto in oral okroglo 14 hl vode, 20 kg galice in 30 do 40 kg apna.

Kdor ne škropi varčno, ta seveda lahko porabi galice 20 do 30% več, ampak kdor dela pravilno, lahko z zgoranjjo množino izhaja. Če posestnik ve, koliko meri njegov vinograd, potem si lahko na podlagi teh podatkov izračuna, koliko potrebuje vsake snovi za škropljenje trt v celem letu in tudi za vsako š-

varnostih, težavah, stiskah in nadlogah, če ne k njej, ki je pomoč kristjanov? Saj še ni bilo nikoli slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod Marijino varstvo pribežal, njo prosil pomoči, se njeni prošnji priporočal.

Na stotine in stotine vas je, dragi vojaki, v vojnih nevarnostih preizkusilo moč Marijinega varstva. Saj zatrjujete z največjo hvaležnostjo do Boga in Marije: „Marija me je varovala. Marija mi je pri Bogu izprosila pomoč in rešitev.“ In kolikim je izprosila potrpežljivost! Kolikim ozdravljenje! Kolikim dušno spreobrnjenje! Kolikim blaženo smrt! Sami so ležali v zadnjih zdihljajih, zapuščeni od vseh. Mar res od vseh? Ne, ona, ki svojega umirajočega Sina ni zapustila, marveč je stala poleg njegovega križa, ona, ki je pomoč umirajočih, jih ni zapustila. Prišla je k njim, kakor je prišla k umirajočemu sv. Filipu Neriju († 1595), ki je pred smrtjo strmeč in zahvaljujoč se izgovoril: „Odkod meni ta milost, da pride k meni Mati mojega Gospoda.“ Prišla je k njim, pobožala z roko milosti njihovo čelo, sprejela njih zadnji zdihljaj in spremila njihovo dušo pred božjega Sodnika.

Iskreno torej zahvalimo Marijo za vse njeno varstvo, za vso pomoč in tolažbo: „Čast Marije, naj razlije se po svetu krog in krog. Njo častimo in prosimo, naj odreši nas nadlog.“

Zaupajte vsi, bodisi vojaki na bojišču ali v tujnini, bodisi njihovi domači, da ima tista, ki je pod križem z mrtvim Jezusom nas vse objela v svojem naročju, materno srce, pri katerem najdejo vsi v svojem trpljenju, svoji bedi, svoji žalosti zavetje, usmiljenje in pomoč. „V vseh nevarnostih“, tako nas opominja sv. Bernard († 1153), „v vseh stiskah, v vseh bridkosti mislite na Marijo, kličite Marijo! In da boste deležni blagoslova njene priprošnje pri Bogu, naj bo vedno njeno ime na vašem jeziku, naj nikdar ne izgine ljubezen do nje iz vašega srca, naj nikdar ne bo posnemanje njenega zgeda izključeno iz vašega življenja.“ In poslednje je tisto, ki je prav posebno potrebno.

Kakor je namreč čiščenje Marijino potreba za nas, tako je najbolj potrebno v tem čiščenju posnemanje Marije.

„Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Tako je Marija odgovorila na angelovo o-

znanenju. Tako je globoka, ponižna in vdana vera veje iz teh besed! Radi te vere jo je blagrovala sorodnica Elizabeta: „Blagor tebi, ki si verovala“ (Luk. 1, 45). Blagor tudi vam, če verujete, in posebno, če po tej veri povsem ravnate in živite. To je tudi potrdil in poudaril papež Benedikt XV., ko je ob svoji šestdesetletnici — rojen 21. nov. 1854 — sprejel odposlanstvo rimske cerkvene občine: „Vsak naj ve, da je dvojno: vero imeti in po veri živeti. Semensko zrno, ki leži v pepelu, je mrtvo; če ga pa položiš v rodovitno zemljo, začne kiliti in poganjati ter prinese stoterni sad. Tako je tudi z vero: pri nekaterih je nerodovitna, pri drugih pa cvete.“ Naj bi vera vselej cvetela pri vas, dragi vojaki! Naj bi nikjer in nikdar ne ovenel in se ne osul njen cvet: ne pri naporu, nevarnosti in težavi, ne pri odmoru, brezskrbnosti in zabavi, ne v veselju, ne v žalosti!

Da, tudi v žalosti ne. Angelovo oznanenje je bilo za Marijo oznanilo žalosti in trpljenja. S tem, da je privolila v božje materinstvo, je tudi privolila v trpljenje, združeno s tem poklicem. Božja Mati in Zlostna Mati, to je nerazločljiva enota. Bridkost, bolešt in trpljenje je spremljalo Marijo, to ponižno in vdano dekle Gospodovo, od trenutka, ko se je vloveč v božji Sin, pa do hipa, ko je umrl na križu, in še dalje. Zato je Marija nekako razodetje božje o trpljenju. Odkod trpljenje? Zakaj toliko trpljenja, tako strašnega trpljenja? To vprašanje gre dandanašnji po svetu, kakor in kamor gre trpljenje po svetu. Bog ni hotel trpljenja, zato je bilo prvotno stanje človeka — rajsko stanje. Trpljenje je hotel človek, ker ni hotel Bogu biti pokoren, ker je grešil. Trpljenje je torej kazen za greh in krivico. Najnedolžnejši, ki je kdaj bil na svetu, je Kristus. Pa je toliko trpel, da je iz globočine svojih bolečin na Golgoti vzkliknil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Trpel je za to, da bi ljudi odrešil grehov. Tudi Marija je bila brez vsakega greha, polna milosti. In vendar je toliko trpela, da je Kraljica mučnikov. Potemtakem je tudi trpljenje milost, saj je trpela ona, ki je bila brez greha, pa polna milosti.

B. Skalický.

Invalidi-čebelarji.

Dne 25. februarja 1916 je v zdravilišču Vorderbrühl pri Mödlingu na Nižje-Avstrijskem imel c. kr. višji računski svetnik Adolf Wollrab na tamošnje invalide sledeč zanimiv nagovor:

Junaki! Vi ste se darovali za splošnost in ta splošnost ima sedaj tudi dolžnost, da vam gre na roko da dobite primeren zasluzek, zakar se je že s pomočjo preskrbovalnih mest in posebej po nameravnih domovih za bojovnike, tla do dobra pripravilo.

Od dveh glavnih pridobitvenih panog, poljedelstva in industrije, pač po vojski industrija delovne sile, ki bodo drvele nazaj, ne bo mogla takoj dočela sprejeti, ker bo še precej časa trajalo, predno bo industrija dovolj s surovinami preskrbljena, dočim bo naše poljedelstvo moglo takoj vse razpoložljive sile sprejeti, da bo tako ustvarilo zopet vrednosti, s katerimi bo vsled vojske omajano finančno ravnotežje v državi izravnano.

Prva naloga obstoji v tem, da dokažemo, da se morejo invalidi z uspehom posvetiti poljedelstvu. Samoumevno je, da se od invalidov ne more zahtevati, da bi opravljali težka dela, vendar je toliko vrst dela, posebno v reji malih živali (kuncev, perotnine, čebel in sviloprejk) in pri sadjarstvu, kjer se ne zahteva posebnih telesnih moči. V teh-le strokah se bodo invalidi mogli uporabljati z najboljšim uspehom.

Razložiti hočem, kako bi invalidi delovali n. pr. v čebelarstvu. Pred vsem pride tukaj v poštev vprašanje, ali nam more čebelarstvo nuditi novih pridobitnih možnosti?

Star čebelar, župnik Oetl, pravi o tem v svoji ljudski knjigi „Klaus“: „Čebelarstvo se v malem lahko na deželi po tisočih in tisočih izvršuje in sicer od takih, ki imajo svoja navadna opravila doma in imajo drugače z ozirom na krajevne razmere dovolj priložnosti za to. Čebelarstvo ne zahteva kake posebne začetne glavnice in delo pri čebelah se lahko odloži na proste predpoldanske ure ter na nedelje in praz-

znane. Kako globoka, ponižna in vdana vera veje iz teh besed! Radi te vere jo je blagrovala sorodnica Elizabeta: „Blagor tebi, ki si verovala“ (Luk. 1, 45). Blagor tudi vam, če verujete, in posebno, če po tej veri povsem ravnate in živite. To je tudi potrdil in poudaril papež Benedikt XV., ko je ob svoji šestdesetletnici — rojen 21. nov. 1854 — sprejel odposlanstvo rimske cerkvene občine: „Vsak naj ve, da je dvojno: vero imeti in po veri živeti. Semensko zrno, ki leži v pepelu, je mrtvo; če ga pa položiš v rodovitno zemljo, začne kiliti in poganjati ter prinese stoterni sad. Tako je tudi z vero: pri nekaterih je nerodovitna, pri drugih pa cvete.“ Naj bi vera vselej cvetela pri vas, dragi vojaki! Naj bi nikjer in nikdar ne ovenel in se ne osul njen cvet: ne pri naporu, nevarnosti in težavi, ne pri odmoru, brezskrbnosti in zabavi, ne v veselju, ne v žalosti!

Da, tudi v žalosti ne. Angelovo oznanenje je bilo za Marijo oznanilo žalosti in trpljenja. S tem, da je privolila v božje materinstvo, je tudi privolila v trpljenje, združeno s tem poklicem. Božja Mati in Zlostna Mati, to je nerazločljiva enota. Bridkost, bolešt in trpljenje je spremljalo Marijo, to ponižno in vdano dekle Gospodovo, od trenutka, ko se je vloveč v božji Sin, pa do hipa, ko je umrl na križu, in še dalje. Zato je Marija nekako razodetje božje o trpljenju. Odkod trpljenje? Zakaj toliko trpljenja, tako strašnega trpljenja? To vprašanje gre dandanašnji po svetu, kakor in kamor gre trpljenje po svetu. Bog ni hotel trpljenja, zato je bilo prvotno stanje človeka — rajsko stanje. Trpljenje je hotel človek, ker ni hotel Bogu biti pokoren, ker je grešil. Trpljenje je torej kazen za greh in krivico. Najnedolžnejši, ki je kdaj bil na svetu, je Kristus. Pa je toliko trpel, da je iz globočine svojih bolečin na Golgoti vzkliknil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Trpel je za to, da bi ljudi odrešil grehov. Tudi Marija je bila brez vsakega greha, polna milosti. In vendar je toliko trpela, da je Kraljica mučnikov. Potemtakem je tudi trpljenje milost, saj je trpela ona, ki je bila brez greha, pa polna milosti.

V trpljenju smo namreč Kristusu najbolj podobni. Ali ni naš namen in tudi naša dolžnost, da se trudimo upodobiti svoje srce po Kristusovem, svoje življenje po Jezusovem življenju? „Zgled sem vam

nike. Delo pri čebelah služi le nekako za kratenje časa in odpočitek. Vse druge domače živali zahtevajo več truda pri oskrbovanju nego čebele. One si same donajajo svojo hrano in radi tega se čebelarstvo veliko bolj izplača kot vsaka druga poljedelska panoga, a seveda le tedaj, ako se umno goji.

Mnogi pa opravljajo čebelarstvo tudi kot glavni pridobitek. Na Nižje-Avstrijskem imamo nekaj čebelarjev, ki se žive že več let samo od svojih čebelic.

Jaz sam sem pred 20 leti pričel s čebelarstvom in se lahko kljub nekaterim slabim letinam sklicujem na denarni uspeh, dasiravno se s čebelicami morem pečati samo v svojih skromnih prostih urah.

Ako se pečate s čebelarstvom, si tako sam sebi koristite z vzgojevanjem čebeljih panjev in rojev, a poleg tega pa pridobivate tudi strd in vosek. Vi pa koristite s tem tudi poljedelstvu, sadjarstvu in vrtnarstvu: kajti čebelarstvo je izvanredno dobra pomoč, s katero se prenaša cvetni prašek z rastline na rastlino, kar se pri nas še vse premalo upošteva. Po prenašanju cvetnega praška je rodovitnost sadja in raznih poljskih pridevkov mnogo večja. Prenašanje cvetnega praška pa ne pripomore samo do bogatejših sadežev, ampak tudi semenja se na različnih rastlinah na ta način več nastavi. Kakih 200 rastlinskih vrst je glede oploditve semenja v prvi vrsti navezanih na prenašanje cvetnega praška po čebelicah. Nadalje se s prenašanjem cvetnih praškov pospeši domača vzgoja rastlin in prepreči propad domačih vrst rastlin.

Čebelarstvo ne igra v našem narodnem gospodarstvu zadnje vloge. V Avstriji je približno 1 milijon čebeljih panjev, na Ogrskem pol milijona. Čebelice iz teh panjev pridelajo na leto povprečno 18 milijonov kg strdi, t. j. 1800 železniških vozov! Brez čebelic bi se ta velika množina strdi na cvetkah usušila in šla v zgubo. Ker se na leto v naše kraje uvažuje kakih 1½ milijona kg tuje strdi, t. j. 150 vagonov, tako sprevidite, da še domača potreba z domačim blagom ni krita in da je mogoče pri močnejšem čebelarstvu spraviti še več strdi in voska v denar.

Rusko bojišče.

Tudi Rusi so morali na francosko željo začeti napadati. Začeli so dne 15. t. m. in sicer na obeh skrajnih krilih svoje fronte: na severu ob črti Riga, Dvinsk, Postavy in jezera južno od Dvinska; na jugu pa na galiških tleh. Na severu je fronta, ob kateri se napada, dolga kakih 300 km. Za napad je tukaj zbranih kakih 20 armadnih zborov. Dosedanje ruske izgube znašajo približno 50.000 mož. Nemcem poveljuje Hindenburg, Rusom Kuropatkin. Dosedaj sta se Rusom posrečila le dva majhna uspeha. Ob Dnjestrju so naši zapustili okope pri Uščički, Nemci pa so se pri Naroškem jezeru za par kilometrov umaknili, kar oboje nima v vojaškem oziru pri tako veliki fronti nobenega posebnega pomena.

dal, da ravno tako, kakor sem jaz storil, tudi vi storite, zahteva Kristus (Jan. 13, 15). Ker je Marija svojega Sina najbolj posnemala, zato je tudi največ trpela. Ker je bila odločena za najvišje dostojanstvo in največjo svetost, do katere je kdaj dospel kak človek, zato je Žalostna Mati. Zato je pretrpela vso bolest in bridkost, trpela mirno in vdano kot dekla Gospodova brez nevolje, brez godrnjanja, brez tarnanja, brez očitanja. Zato pa tudi povzdignite vsi, ki ste obdani s trpljenjem in žalostjo, oči in srce k Žalostni Materi in prosite: V vsaki bridkosti, v vsaki stiski, stoj nam ob strani Milostna Mati! Obrnite se k Žalostni Materi posebno ve, krščanske matere. Nekoč je papež Leon XIII. pri vsprejemu neki mladi materi pokazal podobo Žalostne Matere ter je rekel: „To je usoda matere, in sicer vsake matere.“ Vojska je dala materam preizkusiti vso bridko istinitost teh besed. Koliko je globoko žalostnih in bridko jokajočih mater in žen dandanašnji na svetu! In kje naj iščejo in najdejo tolažbo, uteho in pomoč, če ne pri Žalostni Materi?

Kakor nam je Žalostna Mati v tolažbo, tako nam bodi Mati brezmadežna, Mati nedolžna, Mati deviška v zgled. Praznik Marijinega oznanenja nam namreč tudi oznanja neskaljeno Marijino čisto st. Marija, dekla Gospodova, vsa čista, vsa brezmadežna! Sam angel, božji odposlanec, jo pride pozdravit. Če bočemo, da bodo božji angeli poslani tudi k nam ter ostali pri nas — saj so „vsil služabni duhovi, v službo poslani zavoljo tistih, ki bodo prejele delež zveličanja“ (Hebr. 1, 14) —, moramo si prizadevati za čistost, odpovedati se grehu, vojskovati se zoper skušnjave in strasti, premagovati samega sebe in tako se truditi, „da bomo Bogu s čistim telesom služili in z neomadeževanim sreem dopadli“ (Molitev po litanijah vseh svetnikov).

Zakonski, pomnite dobro, da je zakon zakrament! Vsak zakrament pa je sveto znamenje, postavljeno od Jezusa Kristusa, da notranjo milost po zunanje kaže in tudi podeli. Zakon je Kristus povsod v zakramentu, to je, v milosti polno podobo svoje nerazdružne zveze s sv. cerkvijo. Kako se morajo zakonski na vso moč truditi, da so vredne podoobe zveze Kristusove s sv. cerkvijo in ljubezni Jezusove do

Borua za Uščičko.

Na severnem bregu Dnjestra so naši imeli zaseđeno pri mestu Uščičko (severoizhodno od Horodenke) močno utrjeno obmorno postojanko, ki je kot zagozda štrlela v rusko bojno črto v izhodni Galiciji. Rusi so naperjali vse sile, da bi dobili to postojanko v svoje roke. V jutro dne 19. marca so z minami razstrelili 300 metrov široko luknjo v našo postojanko. Nato so z osemkratno premočjo napadli našo posadko, ki se je hrabro branila. Še le popoldne ob 5. uri se je poveljnik, polkovnik Plankh, odločil, da zapusti postojanko. Naši so bili od treh strani obdani od sovražnika. Prehod čez široko reko je ruska artilerija zaprla. In tedaj je polkovnik dal povelje: „Skozi ruske vrste!“ (Dragonci (štev. 11 in štev. 6) ter oddelek saperjev so se med neprestanimi boji srečno preklali skozi goste ruske vrste in so dne 20. marca ob 6. uri zjutraj srečno dospeli na višino pri Zalesčykiju, ki je zaseđena od Avstrijcev. Hrabri in drzni čini te čete ostanejo zapisani z zlatimi črkami v zgodovini avstrijske armade.

Ruski poveljniki.

Sedanjí vrhovni poveljnik vseh ruskih zapadnih armad ni več car, ampak general Evert. Načelnik velikega ruskega generalnega štaba je general Mihnevič.

Rusi za mir.

Poroča se, da si rusko ljudstvo srčno želi miru in da se je tudi rusko razumidstvo že naveličalo vojске. Le car in njegovi generali, ki seveda sedaj dobro služijo, nočejo nič slišati o miru. Car je bolj kakor kedaj poprej za svetovno prelivanje krvi.

Vojaki slavijo slovenskega duhovnika.

(Izvirni dopis z ruskega bojišča.)

Severno bojišče, 12. marca 1916.

Včeraj (11. marca) je bil premeščen od naše brigade nad vse priljubljeni gospod slovenski vojni kurat Alojzij Dejak. Ta gospod je imel v svoji dušni oskrbi 6 lovskih bataljonov, za katere je prav po očetovsko skrbel.

Da Vam povem z eno besedo: On se je dal vsega vsem, samo da bi nas srečno storil na tem in na onem svetu. Moštvo in častniki so gospoda Dejaka zelo spoštovali in več kot eden mu je roko poljubil. Za slovo so gospodje častniki v častniški obednici zapeli g. Dejaku v čast več čeških, rusinskih in poljskih ter slovenskih pesmic in nazadnje je gospod poveljnik imel poslovljni govor, v katerem je rekel: „Še so sv. Karoli Boromeji na svetu in eden izmed teh je naš gospod vojni kurat.“

Pisec teh vrst je poznal dobro gorečnost gosp. Dejaka, ki je bil vsaki dan od 6. ure zjutraj v strelskem jarku in je spovedoval do pol 11. ure; potem je

od njega odrešenih duš! Zakonski, naj vam segajo v srce naslednje velevažne in velaresne besede sv. Pavla: „Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus cerkev ljubil in sam sebe za njo dal, da bi jo posvetil“ (Efež. 5, 25, 26). „Žene naj bodo svojim možem podložne, kakor Gospodu“ (Efež. 5, 22). „Žena je navezana na zakon, dokler njen mož živi“ (1. Kor. 7, 39). „Častljiv bodi zakon v vseh rečeh in zakonska postelj bodi neomadeževana. Zakaj nečistnike in prešestnike bo Bog sodil“ (Hebr. 13, 4). Ta postava velja za moža enako, kakor za ženo. Isti Bog, ista postava, pa tudi ista kazen za zakonolomca, naj si je tega ali onega spola. Zakonski mož in zakonska žena, če vaju tudi loči razdalje, naj vaju vendar družji vez trajne ljubezni in neskaljene, neotemnele zvestobe!

Mladina, za te vsebuje spomin na angelovo oznanjenje resen opomin k angelski čednosti, k čistosti. Angelski svetnik Alojzij († 1591) je gojil posebno pobožnost do te skrivnosti Marijinega življenja ter je, star 9 let, pred podobo oznanenja Marijinega storil obljubo vednega devištva. Sv. Ignacij Lojolski († 1556), ustanovitelj Družbe Jezusove, je v Manrezi celo noč pred tem praznikom premolil pred Marijinim oltarjem, objokoval zmote prejšnjega življenja ter je sklenil začeti novo življenje in novo delovanje. Zato se je v ređu, od njega ustanovljenem, pobožnost do skrivnosti Marijinega oznanenja obhajala kot posebno izročilo sv. Ignacija. Iz te pobožnosti so tudi izrastle Marijine družbe. Prva in glavna Marijina družba, kateri so vse druge po svetu pridružene, je namreč bila 5. dec. 1584 od papeža Gregorija XIII. cerkveno ustanovljena pod naslovom Marijinega oznanenja. Mladina, ob tem Marijinem prazniku stori sklep, da ostaneš zvesta Marijinim družbam, ki jih je papež Leon XIII. imenoval „izvrstno šolo krščanske pobožnosti in najvarnejšo obrambo mladinske nedolžnosti.“ Mladeniči, dekleta, pokažite svojo ljubezen do Marije z ljubeznijo do čednosti, do čistosti! Sedanjí težki čas zahteva žrtve dovolj. Ne položite vrhutega svojih mladih src na pogubni žrtvenik greha in razuzdanosti! „Vedite in premislite“, tako opominja sv. Pavel, „da noben nečistnik ali nesramnik nima deleža v kraljestvu Kristusovem in božjem“ (Efež. 5, 5). „Kateri pa so Kristusovi, so svoje meso križali

maševal in obhajal. Dostikrat sem ga videl, kako je ves slaboten, blede in kašljajoč šel domov, komaj je lezel v snegu in blatu. Rekel sem mu: „Gospod kurat, Vi se preveč mučite, boste zboleli.“ On mi je pa odgovoril: „Moj dragi! Sedaj imamo čas, sedaj moramo delati, si pridobiti mnogo dobrih del, počivali bomo pa že v nebesih.“ Jaz sem mnogokrat slišal vsklikniti vojake, svoje tovariše: „To je duhovnik! To je duhovnik!“

Drugi vojak mi je spet pripovedoval: „Sel sem k spovedi in sem se malo bal, ali g. kurat me je tako ljubeznjivo objel, me pritisnil na svoje srce, da sem začel od ginjenja jokati in veš kaj, on je jokal z menoj ter me je tako potolažil, da sem na vse dobro pripravljen, tudi na smrt.“

Gospod urednik, to sem Vam napisal, sedaj ko je naš ljubeznjivi gospod kurat daleč proč in čutimo njegovo odsotnost. Strelski jarki so sedaj bolj pusti in . . . ali tolažimo se z besedami gospoda kurata: „Fantje, potrpežljivo prenašajte vse križe in težave, saj to ne bo trajalo dolgo, veselje v nebesih bo pa večno. Gospodu Dejaku, ki je prideljen vojnem superijoratu . . . armade, pa kličemo s hvaležnim sreem: „Bog Vam povrni stotero!“ Avg. Čeh, nadlovec.

To pismo svedoči, kako vneto in požrtvovalno delujejo naši slovenski katoliški duhovniki na bojišču. Ne bojijo se nobenih žrtev, ne strašijo se truda in naporov, samo da lajšajo težavno stanje našim vrlim bojivnikom.

Italijansko bojišče.

Dne 13. marca so Italijani ob Soči pričeli s peto ofenzivo, ki je trajala samo do 17. marca. Italijanski napadi so bili brezuspešni, vse naše postojanke so ostale trdno v naših rokah. Italijanske izgube so velike. Samo pred eno našo postojanko na Doberdobo so naši našli čez 1000 italijanskih mrličev. General Kadorna je uvidel brezuspešnost svojih napadov in zato je raje ofenzivo ustavil.

Dočim so Italijani ustavili svoje napade, so naše čete na več mestih pričele z napadanjem. Pri Tolminu so dne 17. in 18. marca naši odvzeli Lahom važne postojanke. Prodrli so čez cesto Selo—Čiginj in zahodno od Sv. Marije in ujeli do 20. marca 925 Lahov. Na Mrzlem Vrhu je bil sovražnik dne 18. marca vržen iz svoje utrjene postojanke in je zbežal do kraja Gabrije. Tukaj je bilo ujetih 233 Lahov. Tudi na Rombonu (koroška fronta) smo odvzeli sovražniku postojanko in ujeli dne 19. in dne 20. marca 226 Italijanov. Naši so vse napade na zavzete postojanke krepko odbili.

Dne 18. marca je Italijan zopet srdito obstreljeval iz svojih težkih topov mesto Gorico. Kot odgovor za to pa je naša artilerija zažgala italijanske

z grehi in željami vred (Gal. 5, 24).

Naposled še kratko besedo za vas, dragi otroci! Vam pa povem staro pravljico. Nekdaj je bil nek otrok. Stariši so bili bogati. Ker je ta otrok bil njihov edinec, so ga ljubili tako, da so mu dali vse, česar je želel, in še več. Tako so ga popolnoma razvadili. Mislili so si: na ta način bo naš otrok prav zdrav in zelo vesel. Pa je prišlo drugače. Čim starejši je bil otrok, tem bolj molčeč je bil in tem otožnejši in slabejši je bil od dne do dne. Poklicali so najboljšo zdravniko. Vse zaman. Nekega dne je otrok umrl. Zdravniki so mu potem prerezali prsi in so našli, da je otrok mesto sreča imel kamen. Pravljica je to, kajpada. Toda, globokoumna je in poučna. Mnogoteri otrok, ki se mu je godilo predobro, je imel srce kakor kamen: nič ljubezni do Boga, nič ljubezni do drugih, tudi ne do starišev. Pa je prišel težki čas vojske. Prišla je ločitev od ljubega očeta. Prišla je žalost: mati jokajo. Prišlo je pomanjkanje; v mnogih, premnogih hišah ni dovolj jesti, ni obutleje, ni obleke. Otroci, kdo bi v teh razmerah imel srce kakor kamen? Ne, mehko in dobro mora biti vaše srce, polno ljubezni do Boga, do nebeske Matere Marije, pa tudi do vaše zemeljske matere. Mater morate ubogati na besedo, da še opomina ni treba. Bog varuj, da bi bili nepokorni in trmast. Pomagajte materi pri delu; če so tudi še majhne in slabe vaše roke, nekaj pa vendar opravite. Pogosto in pobožno prejemajte sv. obhajilo. Vsak dan z gorečo molitvijo priporočajte ljubega očeta ali brata ali sorodnika Bogu in Mariji v varstvo. Marija bo varovala vaše stariše, sorodnike in tudi vas.

Marija, srednica med Bogom in ljudmi, je torej tudi močna in milosti polna posredovalka med vojaki na bojišču in v tujini in med njihovimi domačimi. Marijino češčenje, krščansko življenje po Marijinem vzoru, zaupanje v varstvo in pomoč Marije, to je ona vez, ki strinja in zedinja tiste, ki so krajeno ločeni daleč drug od drugega. Zato pa vsi pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta božja Poročnica, ne zavri naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnosti, o častiljiva in blagoslovljena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica!

Dr. Jos. Hohnjec.

postojanke na južni strani Podgore. Pri Pevmi pa smo v noči od 19. na 20. marec pregnali Lahe iz močno utrjenega jarka.

Naš prestolonaslednik na bojišču ob Soči.

Iz vojnega tiskovnega stana: Podmaršal in podadmiral nadvojvoda Karol Franc Jožef, ki se nahaja na bojišču ob Soči, si je v zadnjih dneh večkrat ogledaval naše čete. Obiskal je rezerve, postojanke topništva in je odlikoval veliko vojakov, ki so se odlikovali v zadnjih bojih. Vsakega je pohvalil z največjim zadovoljstvom, se je prepričal o izvrstnem zadržanju in o srčnosti naših čet in o njih veseli bojaželjnosti.

Kadorna v Parizu.

General Kadorna se je v ponedeljek, dne 20. t. m., pripeljal v Pariz, da se udeleži posvetovanja četverospozornih odposlancev glede nadaljevanja vojske. Pariško ljudstvo je italijanskega poveljnika sprejelo z velikim navdušenjem. Dne 22. t. m. sta še prišla za njim tudi ministra Salandra in Sonino. Veliki listi že vse vedo, kaj se je pri teh posvetovanjih govorilo in sklepalo, cele strani imajo polne. To je pa seveda vse izmišljeno. Kaj se je sklenilo, bomo videli v kratkem času šele na bojiščih.

V Kadornovi sobi.

Edini okras v sobi Kadorne v italijanskem glavnem stanu sta: 30,5 cm avstrijska bomba in prastari ključ nekdanje trdnjave v Tržiču. Tržiška občina je varovala kot svetinjo zadnji spomin na nekdanjo trdnjavo ključne te trdnjave. Ko so prišli „odrešitelji“, so prišli ti ključ v last Kadorne. V Italiji pravijo, da so ključ predpoda osvojitve, bomba pa je znamenje nepremagljivih ovir, ki se stavljajo proti osvojitvi. Morda bi bilo pametnejše tolmačiti si okras v Kadornovi delavni sobi tako-le: Kakor je trdo jeklo 30,5 cm bombe, tako trda je tudi volja braniteljev soških vrat, da zmagajo, in tel. vrat nikdar ne odpre nikak italijanski ključ. Dosedanji potek vojne priporoča tako tolmačenje.

Italijanska zbornica.

Pravijo, da misli Salandra sedaj, ko je dobil zaupnico, poslati poslanca na velikonočne počitnice, ki bi naj trajale do junija ali julija. Nekateri poslanci so se jasno izrekli za to, da naj Italija pri prvi priliki z nami sklene mir.

Poslanec Markesano se je kregel na iste, ki razpravljajo, ali je bila vojska potrebna ali ne. Prosil je, naj se ne širijo tudi govornice o uničevalnih dogodkih in govornice, ki koristijo sovražnim vladam. Zaman je poizkušal, da dožene vire teh govornic, a prepričan je, da gre to do visokih mest. Ni domoljubno, če se ne cenijo dela italijanskih vojakov in če se širijo dvomi, kakor da žrtvujejo vojaški življenje brez uspeha. Žal, delajo to poslanci, ki jih čujemo vedno, kako porogljivo vprašujejo: Ali je že padla Gorica? Kdaj pade Gorica?

Socialist Modigliani kliče vsaj dvajsetkrat: „Saj sem Vam to napovedoval! Vse to je zakrivila neumna Vaša nerazsodnost.“

Srdit boj za postojanke ob koroški meji.

Janez Sedlašek, doma od Sv. Vida pri Ptujju, opisuje boje ob koroško-italijanski meji sledeče:

Mnogo se sliši o bojih, ki se vršijo na raznih drugih bojiščih, ali od koroške fronte se sliši prav malo. Pa vendar je tudi tukaj nebo napolnjeno z velikanskim bojnim gromom in bliskom. Tudi tukaj pokrivača tla mnogoštevilni mrličji, ki jih ni mogoče vseh pokopati. Strašni so tudi tukaj dnevi, da se ne daje popisati. Polentarji se trudijo na vso moč, da bi predrli naše fronte ter zavzeli naše postojanke, zato ponavljajo zmirom svoje napade. Na vsak način so nam hoteli vzeti goro Pl... in R... dne 15. febr.

Bil je to grozopolni dan. Že zjutraj ob peti uri tega dne nas je naenkrat sovražna artilerija začela močno obstreljevati z vsemi kalibri. Grmelo je celi ta dan, kakor da bi se sodni dan približeval. Skale so se trgale od udarcev težkih granat ter se valile po naših postojankah. Človek bi si mislil, da so se razkačile vse naravne sile, koteč zdrobiti vsako živo bitje na zemlji, tako je razsajala sovražna artilerija. Proti večeru, ko je šlo solnce k zatonu, je ljutost sovražne artilerije dospela do vrhunca. Z vseh hribov so tulili topovi in bruhali svoj peklenki ogenj ter na nas. Bilo je videti, kakor da bi se pekel odprl ter da nas hočejo peklenški duhovi požreti. Kmalu se je razlegel en sam tresk in grom. Zemlja se je tresla, kakor ob silnem potresu. Ob 8. uri zvečer je naenkrat utihnilo sovražno topništvo.

Vedeli smo, kaj to pomeni. Pričakovali smo napad sovražne pehote. Ni bilo treba dolgo čakati in že so zadržale strojne puške v gorah. Zgledali smo že od daleč bersaljerje z vihrajočimi peresi na velikih klobukih. Sedaj so začeli izvrševati naši topovi svoje uničevalno delo. Z vso brzino so brizgale granate in šrapneli v sovražne vrste. Niti en najmanjši trenotek niso zamudili naši vrli topničarji. V kratkem času pa utihnejo tudi naši topovi, ker so se Lahii že

približali do naših žičnih ovir ter zavpili: „Avanti! Avanti!“ Bilo jih je kakor listja in trave. Na vsak način so se hoteli pririti skozi žične ograje. Vkljub našemu silnemu streljanju se je pririlo vendar skozi žične ograje par vagabundovskih sinov ter so vdrli v naše strelske jarke.

Začelo se je grozovito klanje. Zmaga se je nagibala sedaj na to, sedaj na ono stran. Sleđnjč se se Lahii vendar začeli umikati. Njihove rezerve so jim skušale priti na pomoč. Ali naše strojne puške in topovi so jim zaprle pot. Okoli 11. ure so polentarji pobrali svoja šila in kopita ter jo pobrisali nazaj tja v svoje postojanke. Pustili so mnogo mrtvih in ranjenec pri nas.

Veliko si prizadevajo, da bi prišli od tod na Kranjsko ali pa da bi prodirali proti Celovcu. A njihove želje so zaman. Kjer so stali polentarji mesca maja, tam stojijo še sedaj. Na Koroškem in na Kranjskem si Lahii ne bodo kuhali polente, zato skrbimo mi Slovenci. Slovensko koroško zemljo branimo mi slovenski mladeniči in možje. V naših sroih gori ljubezen za našega presvitlega cesarja in za našo ljubo domovino. Naše geslo je: Vse za vero, dom, cesarja. S tem geslom gremo vedno v boj proti veliko močnejšemu sovražniku, ki mora biti premagan. Sploh pa ti polentarji nimajo sreče. Kaznuje jih Bog za grdo verolomstvo, izdajalstvo in za njihov zahrbitni napad. Nas pa čuva Marija in vodi Bog, gospod vojnih trum in zmaga mora biti naša. Bralcem „Slovenskega Gospodarja“, Šentvidčanom in vsem slovenskim Haložanom iskrene pozdrave!

Italijan strelja na divje koze.

Simon Lubej iz Gornjih Jablan pri Cirkoveah nam piše:

Na koroško-italijanski meji so Italijani dne 14. marca streljali na visok hrib s svojim največjim topom. Lah je menda videl na gori kako divjo kozo, za to je tako dobro meril na tisti hrib, ker se je veselil dobre pečenke. Polente mu je že itak zmanjkalo. A uspeha ni dosegel sovražnik nobenega, če je tudi toliko granat vrgel na goro. Mi Slovenci se še zmiraj dobro držimo, če nas tudi Lah tako straši s svojimi granatami. Mnogokrat sem si že mislil, da od granate, ki po zraku žvižga in poje, je kos moje. A hvala Bogu, njemu se moramo zahvaliti, da nas tako dobro varuje vsake nevarnosti. Vse za vero, dom, cesarja! Najlepše pozdrave vsem naročnikom „Slovenskega Gospodarja“ ter vsem zavednim Slovenkam in Slovencem! — Simon Lubej; Alojz Peršuh iz Strazgonjev pri Ptujju; Karol Svet iz St. Pavla pri Celju; Martin Toplak iz celjske okolice; Franc Špes iz Ljubčnega pri Celju in drugi zavedni Slovenci-vojaki.

Francosko bojišče.

Boji pri Verdunu še vedno zanimajo cel svet. Nemcem se je od našega zadnjega poročila posrečilo vzeti Francozom pri Verdunu višino Mort Homme in postojanke pri avokourtskem gozdu, oboje na zahodni strani Verduna.

Nov nemški napad na Verdun.

Sviciarski list „Tagesanzeiger“ v Curihu poroča: Francosko časopisje napoveduje nov, strašen napad na Verdun.

Verdun — mir.

List „Genevois“ poroča: Ako pade Verdun, nastane nevarnost, da bo francosko ljudstvo, ki se je že naveličalo vojske, zahtevalo, naj se sklene mir za vsako ceno. Upanje, da bodo Nemci premagani, je že davno izginilo.

Novi francoski vojni minister.

Dosedanji vojni minister Gallieni je odstopil zaradi bolezni, ali kakor pravijo, ker je hotel gospoke oproščence spraviti na fronto. Gallieni je bil dober katoličan. Njegov naslednik je prostozidar general Roques.

Naši potopili francosko ladjo.

Pred Dračem je naš podmorski čoln potopil francoskega torpednega rušilca oblike „Fouche“ in moštvo francoske bojne ladje je utonilo. — Isti dan predpoldne je blizu Šibenika pri solnčnem vremenu sovražni (italijanski) podmorski čoln brez vsakega opomina potopil bolniško ladjo avstrijskega Rudečega križa „Elektra“, ki je vozila bolnike in ranjence iz Albanije. Potopila sta se samo 2 mornarja, 2 usmiljenki ste težko ranjeni, vsi drugi pa so se rešili. Ladja je bila močno označena z mednarodnim znamenjem Rudečega križa in sovražnik je po veljavnih mednarodnih določilih ne bi smel potopiti. Ta nečloveški čin spričuje, da so naši sovražniki izgubili že vsak čut človekoljubja, ko niti ubogim ranjencem več ne prizanašajo.

Pred Valono.

Naši letalci so se dne 21. t. m. prikazali nad Valono ter metali na pristanišče in laške vojaške tabore bombe. Vsi so se vrnili nepoškodovani. V Črnigori in Albaniji vlada mir.

Kdo je potopil Tubantio?

Dne 16. t. m. se je potopila nizozemska ladja „Tubantia.“ Na njej je bilo tudi par Amerikancev. Nemška vlada zatrjuje, da njen podmorski čoln ni potopil ladje. Sumi se, da je angleški podmorski čoln kriv potopitve, samo da spravi Nemčijo zopet z Ameriko v nov prepir.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Janez Brezovnik.** Dne 4. aprila 1915 je padel v Karpatih 23letni mladenič Janez Brezovnik, p. d. Skornikov. Obvestilo o njegovi smrti pa je došlo šele dne 29. febr. t. l. V četrtek, dne 9. sušca, je bila pri Sv. Janezu črna peta sv. maša, nakar so pevci v cerkvi zapeli lepo žalostinko, ki jo je posebej za to priložnost zložil g. Domanjko. Mlademu junaku bodi karpatška zemljica lahka! — Vseh skupaj je bilo dosedaj poklicanih pod vojno orožje iz naše župnije blizu 400 mladeničev in mož, od teh jih je padlo, oz. se umrlo v bolnišnicah, kolikor se more zanesljivo dognati 30. Tako torej tudi naša župnija ne zaostaja v žrtvah za Avstrijo. — Brezovnik je bil doma iz Marenberg.

— **Alojzij Brišnik.** Z Vranskega se nam piše: Padel je na severnem bojišču mladenič Alojzij Brišnik. Padli je bil član „Orla“, priden in vstrajen telovadeec, ponos društva in starišev. Bil je zaradi hrabrega zadržanja pohvaljen od poveljnika. Služil je pri domačem dragonskem polku. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

— **Franc Čeh.** Sv. Bolfenk v Slov. gorie. Klical ga je cesar in zapustil je ženo in svoje tri nedorasle otroke. Klical ga je Bog in junaško je daroval svoje življenje za ljubljeno domovino. Dolgo, dolgo ni več pisal svoji ženi; več mescev se ni več oglasil; a nihče ni slutil, da ga ne bi bilo več med živimi. Nazadnje se je obrnila žena na č. g. kurata M. Krajnc in dne 24. febr. je prejela od č. g. kurata poročilo: „Z žalostjo Vam moram naznaniti, da je Vaš mož Franc Čeh, služeč pri 11. stotniji našega polka, padel dne 23. okt. 1915 blizu Tržiča na Primorskem. In je tam tudi pokopan. Milostljivi Bog, ki tudi trpljenje in žalost obrača v našo korist, naj Vam da nebeško tolažbo. Sprejmite moje globoko sožalje! Vam udani Krajnc, vojni kurat.“ Rajnkemu pa naj sveci večna luč! Naj mirno spava v tuji zemlji!

— **Franc Čuš.** Mezgovci pri Ptujju: Dne 30. avg. 1915 je neusmiljena smrt pretrgala nit življenja mladeniču Francu Čuš iz Mezgovca. Služil je kot poljski lovec pri ... bataljonu na italijanskem bojišču. Star je bil 20 let. Bodi mu tuja zemljica lahka!

— **Jurij Jurkošek.** Sv. Rupert nad Laškimi: Tukaj je umrl dne 11. t. m. 26letni mladenič J. Jurkošek, ki je služil v domačem domobranskem pešpolku in je bil lani na severnem bojišču težko poškodovan na glavi. 15 meterskih stotov težka poljska kuhinja mu je sla čez glavo. Prišel je nazadnje domov iskat si zdravja, pa ga tudi pri svojih stariših ni našel; po dolgi, mukepolni bolezni ga je rešila smrt nadaljnega trpljenja. Bil je v vsakem oziru vzgleden mladenič, globoko veren in otroško vdan Mariji, v koje družbo je bil sprejet na smrtni postelji. V Marijini cerkvi na Svetini mu je govoril domači č. g. župnik zadnje pozdrave in vzel slovo od njega, potem smo ga izročili domači zemlji. Naj ti, ljubi Jurček, Bog poplača vse, kar si dobrega storil in hušega prenesel za zemeljsko in večno domovino!

— **Hinko Kovačič.** Iz Makol se nam poroča: Dne 14. marca je umrl vslad sušice naš obče priljubljeni cerkovnik Hinko Kovačič, v najlepših letih življenja, v 32. letu. Je tudi žrtev krvave vojske. Do junija 1915 se je potikal po raznih bolnišnicah okoli. Potem je bil vendar odpuščen domov, pa je prinesel seboj neozdravljivo kal smrti, kateri je tudi podlegel po dolgotrajnem bolehanju. Bil je vedno vrl narodnjak, spreten reditelj narodnih iger in veselice, mehanik, da mu ni bilo para daleč na okrog. Sila težko ga bomo povsod pogrešali. N. p. v m.!

— **Tomaž Pečuh.** Bučecovci na Murskem polju: Umrl je naš vaščan Tom. Pečuh. Kot črnovojnik, star 49 let, je moral odriniti k vojakom. Usoda ga je peljala na Gornje-Stajersko. Tam mu je kruta smrt pretrgala nit življenja dne 5. t. m. Od tam ga je dala mati prepeljati v domači kraj. Pogreb se je vršil šele dne 11. t. m. Udeležilo se ga je tudi vojaštvo tukajšnje garnizije. N. v. m. p.!

— **Franc Poljanec.** Dne 27. febr. je brzjav prinesel starišem žalostno vest, da je v bolnišnici v Opavi v Sleziji umrl njih sin, krepek mladenič Fran Poljanec iz Vitomarca, župnije Sv. Andraž v Sl. gor. Star je bil 37 let. Lansko zimo se je hudo prehladil v Karpatih ter si nakopal jetiko. V bolnišnici je hiral skoraj eno leto. Počivaj v tuji zemlji sladko, da se snidemo kedaj nad zvezdami!

— **Stefan Robar.** Od Sv. Jerneja pri Ločah se nam piše: Nemila smrt je pobrala v cvetu lepe mladosti 20 let starega pridnega mladeniča Štef. Robar iz Petelinjeka. Vojskoval se je na severnem bojišču v Galiciji, kjer je bil od sovražne krogle težko ranjen. Umrli je v bolnišnici v Loszonceu na Ogrskem dne 28. febr. 1915. Štefan je bil vzgleden mladenič, izvrsten cerkveni pevec ter odločen slovenski narodnjak. Vse ga je spoštovalo in rado imelo. Dobri oče mu je umrl dne 8. febr. 1911, skrbna mati pa dne 18. nov. 1909 in njegov starejši brat, visokošolec France Robar, dne 25. aprila 1908, Štefanu naj bodo tuja zemlja lahka in blagim umrlim sveti večna luč! — Njegov brat Ivan Robar, sedaj stražmojster pri dragoncih, se nahaja že čez 18 mesecev na bojnem polju ter se srečno in prav junaško vojskuje. Bil je že najpoprej na srbskem bojišču, potem na črnogorskem in zadnji čas proti verolomnemu polentarju. Za to je sedaj vsled hrabrega zadržanja in za posebno vestno izpolnjevanje svoje službe odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono, na traku hrabrostne svetinje.

Razne novice.

Prestolonaslednik — podmaršal. Cesar je imenoval generalnega majorja nadvojvodo Karla Franca Jožefa za podmaršala in podadmirala.

Bivši kranjski deželni predsednik baron Winkler, vrl Slovenec, je umrl v Gradcu.

Duhovniška vest. Č. g. Bogdan Lendovšek, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, je zavolj boleznim šel v začasni pokoj ter stanuje pri svojem stricu č. g. Mihaelu Lendovšek, župniku v Makolah.

* **Škofovsko svarilo.** Ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič piše v letošnjem postnem pastirskem listu: Iz greha izvira tudi bolezn. Ali nič ne slišite o grdih, gnusnih grehih, ki se kakor črna kuga razširjajo posebno od časa, ko se je vojska začela? Ali ne slišite o raznih grehih zoper šesto božjo zapoved, o grehih pregnusnih, o grehih vam do sedaj še nepozvanih? In ali ne slišite tudi o grdih boleznih, ki so posledica teh grehov? Žene, dekleta, ali o fem nič ne slišite? Ali se te gnusobe niso morda razširile in se širijo po naših vaseh, po naših hišah? Hudobija, hujša od one v Sodomi in Gomori, kliče k nebu za maščevanje. O, kaj pa duša, duša odumrjela, odkupljena s krvjo samega božjega Sina? Kaj pa po smrti, v večnosti?!

* **General-Hrvat svojim vojakom!** Hrvatski general, podmaršal Lipošček, ki je bil dosedaj zapovednik hrvatske „vražje divizije“, zaradi njenega junaštva nazvano „vražje divizije“, je odšel na drugo mesto. Tem povodom se poslavlja od svoje vojske s pismom, v katerem izraža vso svojo ljubezen do vojakov-sorojakov, in ki jih je ogrel z vsem žarom svojega srca. Poroča vojakom tako-le: Premeščen s svojega službenega mesta, izročam z današnjim dnevom zapovedništvo 42. domobranske divizije. Gledam na toli častno, tako težko dobo, ki bo ovekovečena na listin slave v zgodovini, poslavljam se od vas in podajam v duhu vsakemu poedinemu možu njegovo junaško desnico. Hito smo se razumeli kot sinovi iste rodne grude in se naučili ceniti medsebojno. Bil sem gotov vaše moči in vašega dela, zmaga je bila naša. Srčna vam hvala za vaše, v vsakem času sijajno vedenje! Držite tudi nadalje svoje zastave trdno in visoko v slavo našega svivolasega vladarja in na čast naše krasne domovine hrvatske! Z Bogom! Bog naj vas spremlja in čuva tudi v bodoče! Pred grobovi mrtvih junakov se klanjam s spoštovanjem! Predno jih zapustim, tudi molim tiho za izveličanje njihovih duš. Slava jim!“ — Priobčivši to poslovilno pismo, je zapovednik 27. polka zaklical med drugim svojim hrvatskim junakom: Bil je naš, čutil je z nami in bil je general, kakor si ga želi vsak pripadnik našega dičnega 27. polka. — Odlični, visoko stoječi možje, ki so si sami pridobili neizmernih zaslug za domovino, pišejo priznanje, čast in slavo južnim Slovanom naše monarhije, pridobljeno s srčno krvjo in največjimi žrtvami! To so naša dokazila, pred katerimi mora potihnuti vsak poizkus sumničenja in zlohotnega podklanja. To so dokazila za našo pravico, da živimo enakopravno in enakospoštovani poleg drugih narodov. Podčrtujemo, da ima hrvatsko domobranstvo hrvatski službeni jezik!

* **Gospoda postane kmet.** Cena zemljišč se je v zadnjem času prav naglo povzdignila. Kmetje so sami spoznali, kaj da rodovitna zemlja, če se pravilno obdeluje. Ako dobimo v dveh letih za pridelke več, kakor se je poprej za last plačevalo, mora tudi njiva ali travnik imeti večjo vrednost, kakor se je prej za njivo plačevalo. Tako so postali kmetje po lastnem preudarku zelo previdni pri prodaji sveta. — Opazili smo tudi, da so nekateri uradniki in trgovci, ki lani še za denar niso mogli dobiti moke ali žita, kar njihve nakupili, da bi sami pridelovali pšenico (za drugo žito jim ni veliko), krompir in nekaj fižola. To prizadevanje je vse lrvale vredno. Ko bodo ti gospodje sami skusili, koliko mora kmet trpeti, preden so pridelki spravljani, bodo o kmetu drugače sodili. Na ta način bi se prav lahko zblizžala kmet in meščan, in pustila drug drugemu živeti. Še celo častniki so baje naročili nakup zemlje. Iz Amerike pa stalno do-

hajajo poročila, naj se veliko zemlje nakupi za one, ki mislijo po vojski domov priti.

* **Pozor živinorejci!** Vest o rekviziciji živine, ki smo jo dobili iz zanesljivega vira ter smo jo priobčili v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“, so ne deželi mnogi krijo tolmačili. Ljudje, ki navadno druga ne znajo, nego da Bogu čas krađejo in se živijo od dela drugih, so razširili govorico, da se bo živino s silo odjemalo, da bo cena določena pod 2 K za 1 kg žive teže itd. To so vesti, ki temeljijo ena kot druga vse na lažeh. Izkoriščevalci kmečkega ljudstva bi zopet radi prišli do neopravičljivega dobička. Ti ljudje namreč nagovarjajo živinorejce, naj sedaj poprodajo svojo odvišno živino. In na te laži-govorice in limanice brezvestnih ljudi je že mnogi nasedel. Kot odkriti prijatelji našega kmečkega ljudstva opozarjamo, da se naj ne da nihče splašiti. Rekviriralo se bo v slučaju nujne potrebe in je za sedaj za to določeno za celo Štajersko samo 10.000 glav goveje živine, tako da bo na vsako občino prišlo le prav malenkostno število živine za rekvizicijo. In vojaška oblast bo plačala, če ne boljše, pa vsaj tako dobro kot vsak drugi kupec. Torej, ne dajte se plašiti! Kdor pa vedoma širi neresnične vesti, se ga naj kratekmal naznani oblasti.

* **Najvišje cene za kmečke pridelke.** Poljedelsko ministrstvo je na podlagi opetovanih pritožb opozorilo ministrstvo notranjih zadev, da mnoga okrajna politična oblastva nastavljajo za celo vrsto kmečkih pridelkov (n. pr. za mleko, surovo maslo, smetano in jajca itd.) najvišje cene, ki ne odgovarjajo pridelovalnim stroškom in težavam, ki jih morejo prestati poljedelci glede draginje, pomanjkanja delavskih moči itd. Tako nepravilno postopanje je samo nepotrebno pritiskanje kmečkega prebivalstva ter ob enem izpostavlja v nevarnost nemoteno preskrbovanje z živili, ker mnogi potem radi prenizkih cen pridelovanje dotičnih živil opustijo, posebno če je nastavljena najvišja cena nižja kot so pridelovalni stroški. Ministrstvo je okrajnim glavarstvom na Češkem naročilo, da naj dosedanje najvišje cene posameznih kmečkih pridelkov natančno preiščejo in k takim razpravam pritegnejo kmečke strokovnjake. Ako se pokaže, da so cene za posamezne pridelke z ozirom na visoke pridelovalne stroške prenizke, se morajo cene temu primerno zvišati. — Menda bo taka odredba stopila tudi v naših krajih kmalu v veljavo.

* **Plazovi in odpis davka.** Ob zadnjem deževju je vsled plazov zdrknilo v nižine mnogo vinogradov, sadonosnikov, gozdov in drugih delov rodovitne zemlje. Kjer je plaz napravil veliko škodo, je treba poprositi davčno oblast, da se odpise davek. Pri občini moraš naznaniiti število parcele, ki je po plazu poškodovana in približno navesti, koliko meri splazeni del parcele. Občina naj to naznaniilo pošlje okrajnemu glavarstvu (davčni oddelek). Če ne pride rešitve, podregaj!

* **Zivinski in svinjski sejmi v Mariboru zopet dovoljeni.** Štajersko cesarsko namestništvo razglašja, da so živinski in svinjski sejmi v Mariboru zopet dovoljeni, toda z omejitvijo, da se sme prignati na mariborsko sejmišče samo klavna živina in klavne svinje in sicer samo iz mariborskega sodnega okraja. Dotičnemu živinskemu potnemu listu mora biti tudi pridjano dovolilo, da je na sejm prignana žival namenjena za klavnico. Za sedaj je še pa prepovedano prignati na mariborsko sejmišče plemensko živino kakor tudi plemenske svinje.

* **Pogrešajo se:** Alojzij Doško, lovec 8. poljskega lovskega bataljona, 18. maršstotnija, ki se bojuje na italijanski bojni črti, že več mesecev ni dal od sebe nobenega glasu. Kateremu njegovih tovarišev je o njem kaj znanega, naj blagovoli sporočiti njegovemu očetu Simonu Doško, posestniku v Kamnici pri Mariboru. — Alojzij Bela, doma od Sv. Urbana pri Ptuj, služil pri pešpolku št. 95, 6. stotnija. Šel je na bojno polje dne 18. marca 1915. Bojeval se je na Ruskem. Dne 6. julija 1915 so stariši prejeli od njega zadnjo dopisnico. Odgovor se prosi na naslov: Jakob Bela na Strmcu št. 2, pošta Sv. Urban pri Ptuj. — Martin Brumen od 26. domobranskega pešpolka, 4. stotnija, vojna pošta št. 48, je bil dne 10. febr. 1916 močno ranjen od sovražne italijanske granate, kakor so sporočali njegovi tovariši. Ker pa še do zdaj ni dal nobenega glasu od sebe, se prosi, ako bi mogoče kdo znal, v kateri bolnišnici se sedaj nahaja. Odgovor ženi Katarini Brumen v Stročji vasi, pošta Ljutomer. — Peter Germađnik, posestnik v Teru št. 12, občina Ljubno v Savinjski dol., od deželno-brambovskega pešpolka št. 26, 3. stotnija, 1. voj. vojna pošta št. 48, se pogreša že od 14. nov. 1914. Njegovi tovariši se prosijo, da bi o pogrešanem vojaku njegovi ženi Uršuli Germađnik, posestnica v Teru št. 12, pošta Ksaveri v Savinjski dolini, naznanili, ako je kateremu kaj znano. Vsi stroški se točno povrnejo.

* **Črnovojniška dolžnost čez 50. leto.** Mnogi črnovojniki, ki so že dosegli 50. leto ali so stari celo več kot 50 let, so mnenja, da se jim godi krivica, ako se jih po dokončanem 50. letu ne odpusti. Ministrstvo za deželno brambo je nedavno izdalo odlok, v katerem pravi, da črnovojniška dolžnost s 50. letom ne ugasne, ampak mora dotični črnovojniki služiti še naprej. Šele po končani vojski bo črnovojniška dolžnost za moštvo, ki je prekoračilo 50. leto, ugasnila.

* **„Slovenski Gospodar“ me tolaži.** Franc Jamberovič, doma iz Središča, nam piše iz Galicije, da mu je naš list v daljni tujini med samimi tuječ najdragocenejši spomin na domovino, na mili materni

slovenski jezik. Stariši, sestre, znanci in prijatelji, naročajte za uboge vojake „Slovenskega Gospodarja.“ List se je med našim vojaštvom tako priljubil, da bi gotovo moral bridko občutiti krepko slovensko pest vsak, ki bi le besedico-zbadljivko zinil čezenj. Pezdrav v domovino!

* **Kot mrtve pokopan, a zopet živ.** Prekmurske „Novine“ poročajo: V Nagyvaradi je ležal brez zavesti težko ranjen vojak. Ko je prišel k zavesti, je pa s strahom opazil, da leži poleg njega težko ranjen tisti, katerega je on že kot mrtvega zakopal. Strežniku je rekel nato: Tega sem jaz že zakopal. Ogovorjeni je mislil, da govori ranjenec v zmedi in ni nič odgovoril. Za nekaj dni pa ranjenec ni mogel več strpeti in je vprašal soseda: „Pajdaš, ali nisem jaz tebe pokopal?“ — „Si me.“ — „Kako pa si potem sem prišel?“ — „Ko si me pokopal, sem od mrzle zemlje zopet oživel. Na meni je bilo le malo prsti in skozi zemeljsko plast sem porinil roko in sem ž njo migal. Od slabosti sem nato zopet omagal. Sanitjeji so me nato opazili in tako sem bil rešen groba.“

* **Izdaja novih 10- in 20kronskih bankovcev.** Iz Dunaja se poroča, da bo izdala avstro-ogrška banka nove 10- in 20kronske bankovce. Novi bankovci bodo prišli v promet mesca julija t. l.

Dopisi.

* **Maribor.** V baziliki Matere Milosti v Mariboru se bodo v času od 27. do 31. marca vršile duhovne vaje za tretjerednike.

* **Maribor.** Prihodnja izdaja krušnih kart za mesto bo v soboto, dne 1. aprila, predpoldne med 9. in 12. uro in sicer za dobo dveh tednov. Predložiti se mora hišni seznam št. II (zelen). Kdor torej ni potreboval pri prvi izdaji dne 19. marca sladkornih kart in ima sedaj doma bel hišni seznam (št. I), mora ta seznam pri komisiji vsaj do petka, dne 24. t. m., zamenjati za zelenega, ker se bo dne 1. aprila le samo z zelenim seznamom dobilo karte za moko in kruh ter za sladkor. — Prihodnja razdeljevanja krušnih kart so se določila za sledeče dni: dne 15. aprila za 54., 55., 56. in 57. teden. Sladkorne karte se bodo tudi ta dan delile, a samo za dva (5. in 6.) tedna. Predložiti se mora beli hišni seznam. Dne 13. maja se bodo krušne karte delile za 58., 59., 60. in 61. teden, sladkorne pa za 9., 10., 11. in 12. teden. Dne 13. maja se mora zopet predložiti zeleni seznam (št. II.). V tem redu se bo vršilo izdajanje krušnih in sladkornih kart vsako 4. soboto predpoldne, med 9. in 11. uro. — Kdor še dosedaj ni rabil sladkornih kart, a jih bo pri prihodnjih izdajah kart zahteval, naj tekom tega tedna med 9. in 11. uro predpoldne pri komisiji na Stalnem trgu odda izpolnjene tiskovine, na podlagi katerih se mu bodo potem izročile sladkorne karte.

* **Maribor.** Cesarska namestnija je odredila, da trgovci v času od 19. marca do 15. aprila za prebivalstvo v Celju, Mariboru, v Ptuj in v Gradcu ne smejo prodajati več sladkorja kot ¼ kg za eno osebo za en teden. Torej se ne sme za vse karte ob enem nakupiti sladkorja. Ta odredba je izdana za to, ker bo sedaj prve tedne malo sladkorja v prometu in bi nekatere (revnejše) stranke ne mogle dobiti sproti sladkorja, ker bi si ga druge poprej v velikem nakupile.

* **Jarenina.** Dne 11. t. m. smo spremili k večnemu počitku pridno in bogaboječo Marijino družbenico Terezijo Herič. Dolgotrajna bolezen, kostna jetika, ji je pretrgala nit življenja. Rajna Trezika je bila romarica; povsod se je udeležila božje poti, kakor v Lurd, v Rim in v vsa druga Marijina svetišča. A bila je tudi velika dobrotnica hiše božje, Pogreba se je udeležila množica domačinov in tudi iz sosednjih župnij. Pri odprtem grobu ji je č. g. župnik iz St. I. lja govoril ganljivo slovo, slavil je njeno krepkno življenje z besedami: Rajna Trezika je prejela dvojno krono, krono devišstva in krono mučenišstva. Na to so pevec zapeli žalostinko, N. p. v m.!

* **St. Lenart v Slov. goricah.** Dne 4. marca smo spremili k zadnjemu počitku občespoštovanega Janeza Kurnik. Rajni, 83letni starček — Radeckyjev veteran — se je rodil leta 1833 pri Mariji Snežni na Velki. Že v nežnih letih mu je godba bila njegovo največje veselje. Udeležil se je vojske leta 1859 in je bil tudi pri odločilni bitki pri Solterino navzoč. Leta 1862 je postal skrben gospodar, zvest mož svoje žene, ter pravi oče svojim peterim otrokom. Rajni je sodeloval pri približno 50 primicijah. Naj v miru počiva!

* **Sv. Ana na Krembergu.** Dne 4. marca smo spremljali k zadnjemu počitku 84 let starega fanta, v družbi 4 duhovnikov in obilo ljudstva, Janeza Polič, p. d. Cegnarja. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar, velik dobrotnik cerkve in ubogih. Dolgotrajna bolezen, med katero je bil večkrat previden s sv. zakramenti, mu slednjič pretrga nit mukopolnega življenja. — Dne 14. marca pa smo zagrebli v hladnem grobu dobrosrčno mater, 49 let staro Antonijo Geisler, posestnico iz Ledineka. Bila je v nedeljo pri rani službi božji, prejela sv. zakramente, na potu domov pa jo okoli 300 korakov od domače hiše zadene kap, in ugasnila je njena luč zemeljskega življenja. Ker je prej v življenju vsaj enkrat vsaki mesec prejela svojega Odrešenika, zato tudi On ni dopustil, da bi brez Njega umrla. N. v m. p. — Iz ruskega ujetništva se je oglasil po preteku 10 mesecev Henrik Kmetič. Biva v jekaterinoslavski guberniji in se mu, ka-

kor piše, dobro godi. Njegov brat Jožef pa je že dal svoje mlado življenje za domovino.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 1. marca je bila poroka vzglednega mladeniča Janeza Nedeljko in vzorne mladenke Ane Kvar. Oba sta bila v Marijini družbi, koji sta delala čast s svojim lepim krščanskim življenjem. Marijina družba se je udeležila na dan njune poroke svete maše in nekateri udje so pristopili tudi k sv. obhajilu. Na ženinovem domu se je nabralo 6 K za avstr. »Rudeči križ«. — Iz naše župnije je odšlo k vojakom okoli 130 mladeničev in približno 100 mož. Nad 15 je že dalo svoje življenje za cesarja in domovino, mnogo je ujetih, o nekaterih pa se niesar ne ve. — Kljub vojskinem času šteje tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo 25 rednih udov in 5 podpornih članov. V začetku tretjega društvenega leta je prišlo toliko v blagajno, da se je lahko naročilo 11 lepo vezanih podučnih, oziroma zabavnih knjig in pet izvodov »Slov. Gospodarja«. »Stražo« in »Slovenca« pa dobiva društvo od svojega člana.

* **Sv. Miklavž pri Ormožu.** Dne 16. t. m. se je zgodila velika nesreča. Proti 2. uri popoldne gre sestra ž. g. župnika Jožefa Meško na njivo. Ob potu je stal na pol prebit hrast. Ko pride mimo, ga veter podere, pade na njo in jo tako hudo rani, da je bila na mestu mrtva. Vsi, kateri so blago pokojno poznali, se prosijo, da se je spominjajo v molitvi.

* **Sv. Marko niže Ptuj.** Več dni zaporedoma so zvonovi naznanjali smrti faranov. In čudno je, da ima dosedaj med šestimi občinami v župniji markovska občina nad polovico vseh v župniji umrlih. Slovo je vedno žalostno, posebno pa, če se otroci poslavljajo od matere. Pokopali smo tudi dve dobri, skrbni in krščanski materi. Prvo, Marijo Horvat, p. d. Videčevo; bila je v najlepših letih, pa zraven bolezni ji je žalost za sinom Mihaelom, o katerem že skoro leto dni ni nič več slišala, gotovo pospešila smrt. A še hujša izguba je zadela Balažekovo hišo v Novi vasi. Izgubila je namreč tudi gospodinjjo, Marijo Kukovec, roj. Čeh. Po oni žalujejo odrasle otroci, ki še imajo vsaj očeta, za tej jočejo 4 nedoraščene sirote po dobri materi, katero smo spremili k večnemu počitku na pepelnico sredo in ti so vrh tega še brez očeta. Ta je namreč padel že lansko leto mesca novembra na italijanskem bojišču. Kako kruta si vendar vojska, ki povzroča toliko skritega gorja!

* **Rače.** Občni zbor gospodarske zadruga dne 5. t. m. je bil zelo zanimiv, ker smo iz poročil posneli, da se je zadrugi posrečilo pokriti večino izgube iz prejšnjih let in da zadrugo uvažujejo vsi trgovci z poljskimi pridelki. Že v mirnih časih so se morali drugi trgovci po cenah, katere je zadruga za seno, slamo itd. nastavila, ravnati. Nadrevizor Vlad. Pušenjak je podal obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da se je denarni in blagovni promet v l. 1915 podvojil; razpravljali o nalogah zadruga v bodočnosti in povdarjali, da se je zadruga tako okrepla, da je isti zasiguran obstoj in lep napredek. Poslanec Fran Pišek je kot načelnik zadruga govoril o delovanju zadruga, o raznih skušnjah, katere je ista naredila in pozival kmetje v mariborskem in ptujskem okraju, da v obilnem številu pristopijo k zadrugi, da more ista tudi po vojski uspešno delovati in skrbeti za ugodno vnovčenje kmetijskih pridelkov.

Marenberg. Pred graškim deželnim kazenskim sodiščem se je dne 14. in 15. marca zagovarjala zaradi draženja pri nakupovanju živine tukajšnji usnar Karol Wrentschur. Nakupoval je po Koroškem in Štajerskem na sejmih klavno živino za vojaštvo. Pri nakupovanju klavne živine se ni brigal za določene najvišje cene. Pri obravnavi, ki je trajala dva dni, ga je zastopal mariborski odvetnik dr. Mravlagg. Ker je bilo sodniško dokazano, da si je naredil Wrentschur pri tej živinski kupčiji v kratkem času več sto tisoč kron čistega dobička, je smatralo sodišče kot dokazano, da je zakrivil Wrentschur hudodelstvo draženja in ga je obsodilo na 3 mesece težke ječe in na 20.000 K denarne glo e.

* **Ribnica na Pohorju.** Dne 23. svečana je g. Josip Lenarčič v kapeli sv. Jožefa na domačem posestvu v Josipdolu slavil na tistem svojo 60letnico. — Od 7. do 16. marca se je v Vuzenici obhajal sv. misijon. Vodili so ga č. gg. od Sv. Jožefa pri Celju. Iz vsake župnije v dekaniji so se ga ljudje udeležili. — Dne 12. marca smo precej potres občutili in sicer od jugoizhoda proti severoizhodu. — Poč Velko kapo dela okoli 70 Lahov-internirancev drva in oglje. Na pepelnico v jutro je enega na potu nagla smrt zadela. Pravijo, da vsled pijače.

* **Spodnji Dravograd.** Tukaj so prijeli 2 dečka v starosti 11 in 13 let, z imenom Weghuber in Serl. Pri sebi nista imela nobene listine in sta se nameravala podati na italijansko bojišče. Dečka, ki sta brez starišev, je oddal nemški Schulverein v odgojo posestnici Ceciliji Leski v Cmureku. Dečka sta priznala, da sta ukradla imenovani posestnici svoto 120 K, katero sta pa že večinoma zapravila.

* **Makole.** Dne 24. febr. t. l. je izginil pri nas Jožef Fric, vdovec-posestnik v tukajšnji občini Dešno. Doslej so že minili polni trije tedni, pa še ni od-

nikoder nobenega sledu za njim. Zvečer imenovane dne je bil v veseli prijateljski družbi še izredno dobre volje. Pa še tisto noč se je nekam izgubil, da nihče ne ve kam in kako. Nesreča? Zločinstvo? Vse mogoče se ugiba.

* **Oplotnica.** V Oplotnici je po odloku okrajnega glavarstva konjiškega skrb za potrebno moko štirih župnij: Čadrama, Prihove, Sv. Kunigunde in Keblju bila izročena g. Jonke, a od dneva do dne že več tednov se slišijo pritožbe, da moke ni dobiti in mnogi kočarji trpijo pomanjkanje. Več ur daleč prihajajo in še za drag denar zaželjenega živeža ne dobijo.

* **Teharje.** Katoliško slovensko politično društvo na Teharjih ima svoj letni redni občni zbor v nedeljo popoldne ob 4. uri v kaplaniji. Vspored: Poročila odbora in volitev novega odbora.

* **Teharje.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima svoj redni letni občni zbor v kaplaniji dne 26. sušca, popoldne po večernicah. Poročila odbornikov in volitev novega odbora.

* **Sv. Lenart nad Laškim.** V pretečenem tednu smo spremljali k večnemu počitku 59letno mater našega župana in cerkvenega ključarja Antona Jančič. Rajna je bila celih 23 let priklenjena na bolniško postelj in skoraj ves ta čas se njena noga ni dotaknila tal. Pa vso svojo bolezen je prenašala z Jobovo potrpežljivostjo. Dva sina rajne se žalibog nista mogla udeležiti pogreba svoje matere, ker se nahajata na bojišču. Vsem zaostalim naše sožalje, rajni trpinka pa večni mir in pokoj.

Celje. Namestništvo razglašuje: Z ozirom na sedanjostanje kuge-slinovke v okraju Celje razveljavljamo namestništvo razglas z dne 13. listopada 1915, št. 12—856-10, s katerim so se glasili sodnijski okraji Celje in Vransko političnega okraja Celje, kakor tudi okoliš mesta Celje kot okuženo ozemlje. S tem pa se ne spreminjajo ukrenitve politične okrajne oblasti v svrhu zavarovanja še obstoječih okuženih krajev. Določbe razglasov, zadevajoč ukrenitve v svrhu odvratanja in pokončanja kuge-slinovke pa ostanejo v veljavi.

* **Savinjska dolina.** Dobili smo sledečo dopisnico: Srčne pozdrave vsem cenjenim bralcem in bralkam »Slovenskega Gospodarja« pošilja iz zasnežene Koroške tačas v brigadni gorski bolnišnici Vaš somišljenik M. Omladič, Savinjecan.

* **Rajhenburg.** V prejšnjih, mirnih, časih se je tiste nedelje pred postnim časom prirejalo po mestih in trgih takozvane veselice ali bale, plesne in druge zabave. Pred postom je še hotel marsikdo malo poskočiti, da bi menda lažje (?) prenašal strogi postni čas zatajevanja. Katoliška izobraževalna društva pa se prirejala razne igre, predstave na odru, da so razumni in za izobrazbo vneti naši somišljeniki imeli nedolžno zabavo ob pogledu na nastop naše mladine na odru. Prejšnja leta se je porabljal dobiček takih iger za društvene namene, letos in lansko leto pa pomagamo s tem takim, ki jih je vojna sila obiskala. Vodstvo našega izobraževalnega društva si je izbralo za letošnji predpust zelo poučljivo, pa tudi precej zabavno igranje »Svojeglavna Minka.« Vse igralke so razumele svoje vloge in tudi pomen in smisel vse igre, zato je bila tudi sodba razumnih gostov, ki so že videli večje in lepše predstave, kakor je bila ta, da so vse igralke tako nastopile, kakor je igra sama zahtevala. Marsikdo si je mislil: O da bi vsa mladina, zlasti pa tista, ki sili iz dežele v mesto, spoznala, kako težavno je služiti drugim ljudem, zlasti pa še, če je srce trmasto in lahkomišelnost! Sedanja vojska nam je pokazala, da je prvi obstanek kmečkih otrok na domači zemlji. Če nekateri niso prej našli v naši predstavi tega nauka, si ga pa naj pri čitanju teh vrst v sree in spomin pokličejo. Naše izobraževalno društvo pa bo zbiralo vedno nove moči k svojim prireditvam, ki imajo pač vsestransko dobre in koristne namene.

* **Koprivnica.** V torek, dne 7. marca smo spremljali k ve nemu počitku pridno in skrbno gospodinjjo in posestnico Marijo Zmijak, katera je še le v 56. letu svoje starosti umrla na pljučnici. Zaprutila je bolnega moža in 8 otrok, od katerih so 3 sinovi na bojišču. Akoravno je bilo na dan pogreba deželno vreme, se je udeležilo pogreba veliko ljudstva in izkazalo rajni zadnjo čast, kar je dokaz, da so jo vsi radi imeli. Rajni pa naj sveti večna luč.

* **Planina.** Umrl je dne 14. marca g. Jož. Pintar, gostilničar in mesar. V njegovih prostorih so se vršili lepi in včasih tudi burni shodi Kmečke Zveze. N. p. v m.!

Zadnja poročila došla v četrtek, 23. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglašuje:

Rusko bojišče.

Sovražnikovo delovanje je postalo včeraj, dne 21. marca, na celi severno-izhodni bojni črti živa-

nejše. Naše postojanke so bile v sovražnem topovskem ognju. Ob Strypi in na ozemlju Kormina so infanterijski oddelki sunkoma prodirali. Bili so povsod oklbiti. V izhodni Galiciji je izgubil ruski vojaški oddelek, močan en bataljon, pri takem sunku tri mrtve častnike in čez 150 mrtvih mož; ujetih je pa bilo 100 mož. Pri nas le nekaj ranjenih.

Italijansko bojišče.

Včerajšnji dan je potekel mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hoffer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 22. marca.

Francosko bojišče.

Napadu dne 20. marca severoizhodno od Avocourta sledeči izpraznitvi bojišča in ko se je sovražniku odvzelo več jarkov izven gozdarske hiše, je število tamkaj neranjenih ujetnikov naraslo na 58 častnikov in 2914 mož. Artilerijski boji na obeh straneh. Može trajajo pri samo mimogredoči oslavitvi s srditostjo dalje.

Rusko bojišče.

Velika ruska napadalna podvzeta so se še razširila. Napadalne točke so postale številnejše. Napadi sami sledijo drug drugemu na različnih mestih neprestano noč in dan. Močnejši naskok je veljal zopet fronti severo-zahodno od kraja Postavy. Tukaj so sovražne izgube dosegle še celo za ogromno število borilcev, ki se jih je vrglo v borbo, izvanredno višino. Pri uspešnem protisunku na malem vpadalnem prostoru je bilo ujetih 11 ruskih častnikov in 573 mož. Pa tudi pri mnogih drugih borbah južno in južno-izhodno od Rige, pri Friedrichtstadtu, zahodno in južno-zahodno od Jakobstadta, južno od Dvinskega, severno od Vidzyja, med jezeroma Naroč in Višnijev, so naše hrabre čete sovražnika pod največjimi izgubami gladko odbile in so pri profinapadih še ujele 600 mož. Na nobenem mestu se ni Rusom posrečilo, doseči kakega uspeha. Lastne izgube so povsem malenkostne.

Kadorna in vreme.

Kadorna je v Parizu zatrjeval, da bodo Lahji začeli zopet napadati, ko bo lepše vreme. Sedaj so snežni plazovi na tirolski fronti največji sovražniki Lahov.

50 letalcev bombardira Zeebrügge.

Po angleškem poročilu je dne 20. marca bombardiralo belgijsko od Nemcev zasedeno mesto Zeebrügge 50 francoskih, belgijskih in angleških letalcev. Nemci imajo v Zeebrügge postajo za pomorska letala.

* **Radi pošiljanja lista.** Lastništvo »Slovenskega Gospodarja« naznanja, da bo odslej dobival list le samo tisti, ki ga plača naprej. Kakor hitro komu naročnina poteče, mu ga bomo ustavili. Po dopisnici smo tudi obvestili naročnike, kako dolgo imajo list plačan. Za papir izdamo sedaj samo pri »Slov. Gospodarju« 8000 K na leto več kot poprej, a kljub temu ne bomo zvišali naročnine (v Nemčiji so n. pr. zvišali posamezni listi naročnino za 25 do 30%), pač pa prosimo, da se nam naročnina redno pošlje.

* **Koledarja za slovenske vojake** ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru samo še nekaj izvodov. Kdor ga misli naročiti, naj to takoj stori. Dozdaj se ga je razpečalo že blizu 20.000.

* **Naznanilo.** Mnogi so naročili pri tiskarni sv. Cirila v Mariboru molitvenik »Hči Brez madežne« in knjižico »Nemščina brez učitelja.« Pa teh knjig žalibog zdaj ne moremo poslati, ker prve vkljub večkratnemu pisanju ne moremo dobiti od založnika, druga pa je pošla in se zdaj zopet tiska. Ko te knjige dobimo, jih takoj dopošljemo vsem naročiteljem.

Listnica uredništva.

Trbovlje: Ali je to mogoče? Saj imate vendar slovenskega župana, ki se mora za take reči pobrigati. — Črnovojniški četo-rodja Deraovšek in drugi: Takih reči ne smemo tiskati. Im čje jih tiskamo, nam jih cenzura vzame. — Jurklošter: Oprostite. Takih dopisov ne smemo priobčiti. — Planina: Naznanilo obč. zbornice za to številko dšalo prepozno.

Listnica upravnništva.

Posojilnicam: Oglas o občinih zborih, ki bi se naj objavili v »Slov. Gosp.«, moramo imeti najpozneje torek s jutraj v rokah, sicer jih ne moremo v številki od tistega tedna objaviti. Ra i cenzure se mnogo pisem zelo zakasni, tako, da jih dobimo še le sredo ali četrtek.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in času najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slikaesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučil o podporah žrtnih, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Okoncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi pokojor in penzij. Koledarja se je dozdej razpečalo med slovenskim vojaštvom že že 18.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga veliko pričakujejo. Stane pa s poštnino vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Loterijske številke.

Gradec, dne 15. marca 1916: 62 72 56 29 74
Linc, dne 18. marca 1916: 25 74 49 2 24

Mala naznanila

Trgovski učenez z dobrimi šolskimi spričevali iz poštene hiše, ki mora obiskovati trgovsko šolo, se sprejme v trgovini A. Pinter, Slov. Bistrice. 176

Oznanilo.

Amerikanskih divjakov od Rip. Portalis in Rup. Montikola, zelo dobro vkoreninjeno, ima na prodaj Matevž Strašek, sadjar in trtničar pri Sv. Emi (v Jerčinu), pošta Pristava, Sp. Štaj. Priporočila se vinegradnikom v nakopiranje svojega še ne izkopane zalogo trte (že 40 tisoč komador). Dam radi hudega vojnega časa prav po nizki ceni, (po dogovoru pisмено ali ustmeno). Pričakuje se obilna narobitve. Matevž Strašek. 177

Vsake vrste stare reči, kakor stare denarje, stare knjige itd. kupi Andrej Perc, Celje, Babno št. 13. 178

Kovaški učenez se takoj sprejme Zischeg, Andritz ob Graz. 4 K.

Na ročaj ima tik kolodvora v Šostanju posest. hotela Avstrije Zdravko Vasle nad 100 krasnih dreves od dirjeva kostanja za presaditi. Ravno tam se sprejme urarski pomočnik in učenez. 179

Deklica, 17 let stara išče službo kot učenka v trgovini z mešanim blagom. Naslov v upravnistru pod št. „200“

Kislo zelje,

repa, krompir kupuje trgovina Poš Maribor, Koroška cesta 20.

Išče se gospodinja k vdovu v penziji z dvema otrokoma. Naslov Jurij Anžel, Maribor Blumengasse št. 22. 184

Obre kislo zelje se kupi po najboljših cenah. Helena Lovrec, Casinogasse 2, Maribor. 188

Hiša, zidana, z dvema sobama in eno kuhinjo, klet, dilje, studenec pri hiši, dva svinjaka hleva, dve drvarnici, veliki vrt za zelenjavo, lep sadonik pri cesti, 15 minut od Maribora, se takoj proda za 8000 K. Plačati je 5000 K. Več pisмено ali osebno. Franc Jožefova ulica št. 9. 185

Pridnega učenca, 14 let star, se sprejme v trgovino Alojzij Vrščič v Ljutomeru. Vstop takoj. 186

V najem se da novo urejena trgovina z vrtom za zelenjavo in z dvema sobama po nizki ceni med Velenjem in Šostanjem blizu kolodvora in rudičja. Več se izve pri gosp. Jernej Žorman v Pasjem pri Velenju. 186

Več dobro izurjenih prodajalk sprejme veletrgovina manufakturnega blaga E. MIKLAUC Ljubljana. 181

Hiša

Novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovalci plačajo na leto 2882 kron, se proda pod lahкими plačilnimi pogoji za 80.000 K. Več v upravnistru pod „Hiša 50.000 Maribor“. 190

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnico, v mestu, še davka prosta za stanarico se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravnistru pod „Davka prosto št. 191. Maribor“. 181

Dv nadstropna hiša s velikimi stanovanji v mestu, da ka prosta nese na leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192“. 184

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistru pod „Vila 172.“

Lepo malo posestvo,

bli u mesta Maribora, dva oralaj nji v prve vrste in lepo poslopje, tri sobe, kuhinja, klet, lepo veliko dvorišče za veliki vrt, sposobno tudi za vsako obrt. Cena K 11.700. Prav ugodni plačilni pogoji in mali nadavek. Več pove posestnik hiše Tegethofova ulica 80 Maribor. 185

Priden učenez

se sprejme pri Avgustu Krois, čevljarški mojster Maribor, Kasernplatz št. 7. 185

Prodaj hišo v Gaberju pri Celju pod jako ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jože Kostomaj, posestnik v Š. Jurju na juž. železnici. 186

Učenca

sprejme takoj Franjo Duchek svečar, Maribor Viktringhofgasse. 92

Kupujem in plačam točno o prejemu po najnižjih cenah kostanjev les na vsaki železniški postaji na Sp. Štajerskem. Franc Kupnik v Konjicah. Tudi (hlode) orehove, jesenore, hraskove, gabrove, javorjeve, jelševce in stavbeni les. 140

8000 izrečno močnih d estnih trt cepljenih na Riparia Portalis in Goethe, trunta, rizing, beli burkundec, zeleni silvanec žlabtina, beli ranfol, vse prve vrste. Cena 1 komad 8 v., 2 vrste po 4 v. Kdor želi lepe trte, naj se zgledi pri Francu Toš, pos. v Gaberniku p. Juršinci. 150

Učenez

se sprejme v trgovino mešanega blaga na dečeli. Biti mora čvrst ter ne spod 15 let star z dobrimi šolskimi spričevali. Ravno tam se sprejme tudi učenka v trgovino mešanega blaga Deklica, ki bi se že bila kedaj kje v trgovini kaj učila ali pa šivilja ima prednost. Zglasiti se je pri trdniki LUKA SENICA, trgovec v Šmarju pri Sevnici, Štajersko. 197

Izjava.

Podpisana Marija Steiner, posestnica v Gorici št. 10 pri Petrovčah, preključujem in obžalujem s tem vse žaljive iz izmišljenih besede, katere sem govorila o Františki Turnšek in Miklavžu Šerdonarju, oba iz Gorice, ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Marija Steiner, l. r. 188

M. Ž. vajen kmečkega dela želi priti na kako kmečijo pomagat. Kdor ga želi, naj naznani na občino Razvanje p. H. č. 199

Pastir za ovce šole prost fant ali deklica se vzame v službo na Slemenšt. 40. Šelnica ob Dravi. 180

Odda se v najem hram, sestojč iz dveh sob, kuhinja in shrambe za jedila, s hlevom za kravo in svinje, njiva, vrt in travnik. To posestvo se nahaja v Partinju, pol ure od Sv. Marjete ob Pesnici po pespoti. Natančnejše se izve v upravnistru „8. ov. Gospodarja pod št. 201.“

Vrtar za graščino, stalno mesto, se sprejme. Ponudbe z natančnimi podatki na graščino Thün v Lavantinski dolini, Koroško. 203

Poljski malec

(Gyps) najboljši umetni gnoj za polja in travnike priporočila M. Berdajs, Maribor Sofijin trg.

Prodaj posestvo, 65 ora ov zemlje, lepi gozdi s različnim drevjem, pri posestvu še mlin in žaga. Vse v dobrem stanu, blizu farne cerkve. Vprašanja na uprav. tega lista pod št. 204.

Organist in cerkvaški oženjen, 50 let star, želi službe. Naslov F. G. p. Maribor. Postfach 21. 208

Kupiti želim

zidano hišo z majhnim posestvom od 6 do 8 oralov, njive, travnik, gozd, pri cerkvi. Cena od 6000 do 8000 K. Ponudbe pod naslovom: „Srečna prihodnost št. 100“ Laporje pri Slov. Bistrici. 207

Kdor sprejme mladega fanta za čevljarkega učenca in druga lahka dela, ki bi imel potrpljenje ž njim, ker je slabo nadarjen. Naslov: Eva Kere, Mlinška ul. (Mühlgasse) 5. Maribor.

Novozidana hiša,

stavka pr. sta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, per lna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 130 0 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 9000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 178

Kdor hoče

za svoj vinograd lepo, močno, dobrovkoreninjeno, zdravo in sortirano cepljeno trsje najboljših vrst, naj se oglasi ustmeno ali pisмено pri trtničarju Francu Stodnjaku v Rotmanu p. Juršinci pri Ptuj. 170

Pridna kmečka delavna deklica 24 let stara želi službe na boljših kmetih. Naslov: J. K. p. Poljčane št. 2215. 154

Kupi takoj stare, a še dobro ohranjene štacuneske štelaže in predajne mlze v mariborski okolici. Ivan Krošelj trgovec v Laporju pri Slov. Bistrici. 161

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje se potrebi uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellinghof. — Kupi se tudi vsaka množina stavbenega in rezanega lesa po najboljših cenah. 680

KAVA

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča K 12:50 po povzetju. Pol kilogram veleprima najnižnji čaj K 2:50. 50 komadov različnih lepih pohladih: 1 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tiszabogdan 486, Ogrsko. 827

500 kron! Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obtiščanci v treb dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred. Na besednem pismom 1 K, 3 lončki 2:50, 6 lončkov 4:50. Kemany, Košice (Kassa) I Postfach 14, Ogrsko.

Vabilo

redni občni zbor posojilnice na Frankolovem

reg. zadr. z neom. zavezo, ki se bo vršil

- v nedeljo dne 26. marca 1916 popoldne po večernih v posojilniških prostorih.
2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1915.
3. Čitanje zapisnika in poročila o izvršeni reviziji
4. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
5. Prosti predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je brezpogojno sklepšen.

K obilni vdeležbi vabi uljudno

ODBOR.

Avgust Günther svečar v Slovenjgradu kupi vsako množino čebelnega voska in voščin po najvišji ceni. 147

Sidro-Liniment. Sidro-Pain-Expeller. Advertisement for liniment with anchor logo.

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. Zaslužek je pripraven za moške in ženske.

Jos. BATIČ, Hirska Bistrica 26 Kranjsko. 635

Semena.

Vsake vrste deteljnega, travnega zeleničnega semena, posebno lepe vrste pese priporočila

M. Berdajs, Maribor, Sofijin trg. 206

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trdnike Mauthner, ki se dobijo pri domači trdniki

Ivan Ravnikar, Celje.

ADOL

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vrtne rane.

Mestna lekarna „pri c. k. orlu“

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven rotočva.

Ako naročite

in to nemudoma šterite,

- srečko avstrijskega Rudečega križa
srečko ogrskega Rudečega križa
srečko budimpoštanske bazilike
dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880
dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

12 žrbanj vsako leto, glavni dobitki 680.000 K
dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastoplj. Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno. Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

100 l domače pijače

osvežujoče, slastne in lepo gaseče si lahko vsakdo sam napravi s majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, melni katali hrusovec, poprovč metovec, pešmaranovec, prvenčev, višnjevec. Neuspeh izključen. Domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma in šganja. Sestavine s natančnim navodilom stanejo K 4:50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno sastonj. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljiva vrednost, ker to delavca sveži in ne optani in njegova delazmožnost nič ne škodi. Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

Kostanjev les kupuje

proti gotovini trdnika Vinko Vabič, Žalec pri Celju. Obvezne ponudbe za oddajo do konca aprila za cele vagone z navedbo postaje, kjer se blago naklada in cene za 100 kg vposlati takoj. 169

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, povodom smrti našega ljubljenelega sina, dragega vojnega tovariša in dobrega sosedu, gospoda

Tomaza Pečuh

izrekamo tem potom naškrenejšo zahvalo Posebna hvala bodi č. domačim gg. duhovnikom, č. g. župniku Josipu Weigl za ganljiv nagrobni govor, ces. in kralj. poročniku, ki se je udeležil pogreba s celo stotnijo vojakov p. p. št. . . . in vsem sorodnikom in znancem, ki so spremili dragega rajnkega na zadnji poti.

Zalujoči ostali. 194

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju senajbolj priporoca.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsak petek, vsak petek in vsak sojmaki dan od 8. do 12. ure in vsake nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2%, od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, na vknjižbo in posojilo po 5 1/2%, na menice po 6%, na zastave vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno, stranka plača same koleke.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vlega do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.

Cenejši in najboljši način pranja:

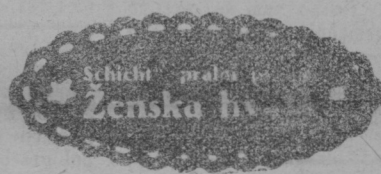
Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljše Schichtovo milo znamka „Jelen“ — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prišchedjuje posel, čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljšo sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi! 708

VABILO

na

redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Vitanju

registrovano zadruga z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v četrtek dne 30. marca 1916 ob 9. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za l. 1915.
3. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
4. Prosti predlogi.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Ako bi ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se eno uro uro pozneje drugi občni zbor, ki bo brezpogojno sklepčen. 178

Posojilnica v Slatini

vabi svoje zadružnike na

redni občni zbor,

ki se bo vršil v »Društvenem domu,« pri Sv. Križu v nedeljo, dne 2. aprila 1916 ob 3. popoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1915.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Branje revizijskega poročila.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

NB. Ako ta občni zbor ob tej uri ne bo sklepčen, vrši se isti ob vsakem številu udov eno uro pozneje. 198

Načelstvo.

Vabilo

na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Galiciji, ki se vrši

dne 2. aprila 1916 ob 12 uri popoldan v šoli.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva in odobrenje računa za l. 1915.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je brezpogojno sklepčen.

Galicija, dne 6. marca 1916.

193

Načelstvo.

Ormoška posojilnica v Ormožu

reg. zadruga z neom. zavezo

vabi svoje p. n. zadružnike k

rednemu občnemu zboru

na nedeljo dne 2. aprila 1916 ob 9. uri dopoldne v zadružno pisarno v lastni hiši v Ormožu.

Ako bi ta občni zbor ob deveti uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1915.
4. Poraba čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

202 Načelstvo.

Vabilo

na redni občni zbor

Posojilnice pri Lenartu v Slov. gor

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši v torek dne 25. aprila 1916 popoldne ob 2. uri v zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje revizijskega zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo rač. pregledovalcev.
4. Odobritev računov za l. 1915.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev računskih pregledovalcev za l. 1916.
7. Predlogi in nasveti.

Ako ta občni zbor ni sklepčen, vrši se tri tedne pozneje t. j. 16. maja 1916 ob isti uri in na istem kraju nov občni zbor, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu navzočih zadružnikov. 196

Načelstvo.

Naznanilo.

Na deželni sadjarski- in vinarski šoli v Mariboru se bo dne 17. in 18. aprila vršil tečaj za gojitev zelenjave, v katerem se bo razpravljalo v vseh zelenjave se tičočih se delih ter se o istih teoretično in praktično poučevalo.

Udeležba je za vsakega (moške in ženske) prosta; podučuje se nemški.

Priglasit se je treba do 8. aprila na podpisano ravnateljstvo.

Ravnateljstvo deželne sadjarske- in vinarske šole v Mariboru. 199